

KEMALPAŞA-OĞLU'NUN ESERLERİ

ATSIZ

[Geçen sayıdan devam]

93. *Hāşiya 'ala 'l-Tahafut* (GAL, Suppl., II, 673, nr. 161). 803'te ölen tanınmış bilgin Bursalı Hoca-zâde Musliheddin Mustafa'nın kelâma âit *Tahafut al-Falāsifa* adlı eseri üzerine haşiyedir.

Başlangıç: قال والمليمة اما ان تختص بالشخص وحده اقول فيه نظر ...

Yazmalar: 1) Âşir Efendi 182 (208^b-277^a); 964 istinsahlı; 2) Fatih 3027 (1^b-77^b); 3) Hacı Mahmud Efendi 1391, 94 yaprak; 4) Hasan Hüsnü Paşa 1235, 52 yaprak; 5) Lâleli 2500, 49 yaprak, 953 istinsahlı; 6) Şehid Ali Paşa 1645, 54 yaprak; 7) Üniversite (Arapça) 1275, 107 yaprak; 8) Üniversite (Arapça) 3136 (234^b-283^b); 9) Veliyeddin Efendi 1992, 82 yaprak.

94. *Risāla fī tahkik ca'l al-māhiya* (GAL, Suppl., II, 670, nr. 61).

Başlangıç: الحمد لله فاطر السموات والارض وجاعل الظلمات في النور... وبعده فهذه رسالة في بيان معنى الجمل...

Yazmalar: 1) Âtuf Efendi 2802 (173^a-187^b); 2) Âtuf Efendi 2816 (357^b-365^b); 3) Ayasofya 4797 (87^a-98^a); 4) Ayasofya 4820 (13^a-21^b); 5) Bağdatlı Vehbi 2120 (53^b-54^a); 6) Düğümlü Baba 351 (162^a-108^b); 7) Esad Efendi 1694 (34^b-49^a); 986 istinsahlı; 8) Esad Efendi 3587 (13^b-25^b); 9) Hacı Mahmud Efendi 1366 (15^b-34^a); 10) Hasan Hüsnü Paşa 65 (243^b-258^b); 11) Hasan Hüsnü Paşa 121 (264^b-277^a); 12) Kılıç Ali Paşa 1028 (137^a-150^b); 13) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (107^b-116^a); 14) Lâleli 3645 (99^a-116^a); 15) Lâleli 3698 (85^b-99^a); 16) Lâleli 3710 (33^b-46^a); 17) Murad Molla 1831 (73^b-87^b); 18) Murad Molla 1834 (241^a-251^a); 19) Reşid Efendi 1032 (49^b-56^a); 1172 istinsahlı; 20) Revan 2011 (41^a-54^a); 999 istinsahlı; 21) Revan 2032 (393^a-404^b); 22) Üçüncü Ahmed 1545 (114^a-131^a); 976 istinsahlı; 23) Üniversite (Arapça) 1589 (322^b-348^b); (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı);

24) Üniversite (Arapça) 3136 (118^b-134^b); 25) Üniversite (Arapça) 4222 (204^b-221^b); 26) Üniversite (Arapça) 4768 (285^a-309^b); 27) Üniversite (Arapça) 4770 (13^b-27^a); (Sayfa kenarında); 28) Üniversite (Arapça) 6409 (144^a-159^b).

95. (*Ḥaşiya ʿalā Şarḥ al-Tacrid*) (krş. *GAL, Suppl.*, II, 672, nr. 141).

H. 672'de ölen Naşir al-Din-i Tüsi'nin kelâma ait *Tacrid al-kalam* adlı tanınmış eserine 816'da ölen al-Sayyid al-Şarif al-Curcâni'nin yaptığı şerhin hâşiyesidir.

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2816 (184^b-187^b); Sonu eksik; 2) Bayazid 18.096 (S. 1-67); 3) Bayazid 8046 (1^b-9^b); 4) Revan 2032 (237^b-238^b); 5) Şehid Ali Paşa 1626 (2^a-15^b).

96. *Risāla fi'l-kazā'va'l-kadar* (*GAL, Suppl.*, II, 669, nr. 23-24). Kelâma âit olan bu eser *Risāla fi'l-cabr* adıyla da anılmaktadır.

Başlangıç: الحمد لله الذى خلق العالم على احسن النظام بالقدره والاختيار... اما بعد فان
مسئلة الجبر والقدر...

Basmalar: *Macmū'at al-rasā'il* İstanbul, 1312, s. 35-69. (Bir nüshası: İzmirli 404). İstanbul, 1316, s. 158-185.

Yazmalar: Ali Emîrî Efendi (Arapça) 4349 (91^a-100^b); 1324 istinsahlı; 2) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (35^a-42^b); 3) Âtîf Efendi 2802 (159^a-172^a); 4) Âtîf Efendi 2816 (70^b-78^a); 5) Âtîf Efendi 2827 (92^a-109^a); 6) Ayasofya 4794 (261^a-274^b); 7) Ayasofya 4797 (46^a-58^b); 8) Ayasofya 4820 (1^b-11^b); 9) Bağdatlı Vehbi 2041 (300^b-316^b); 10) Bayazid 15.912 (6^a-18^a); 11) Dârülmesnevî 55 (84^b-107^b); 12) Düğümlü Baba 333 (1^b-10^a); 13) Düğümlü Baba 351 (47^b-65^b); 14) Esad Efendi 1475 (109^b-122^b); 15) Esad Efendi 1694 (11^b-27^a); 16) Esad Efendi 3546 (1^b-11^b); 17) Esad Efendi 3551 (54^b-67^a); 18) Esad Efendi 3634 (26^a-36^a); 19) Esad Efendi 3646 (99^b-108^a); 20) Esad Efendi 3682 (546^b-558^a); 21) Fatih 5337 (31^b-41^a); 22) Fatih 5340 (10^b-22^b); 23) Hacı Beşir Ağa 656 (248^a-252^b); 24) Hacı Mahmud Efendi 1366 (35^b-85^a); 25) Hacı Mahmud Efendi 1406 (17^b-53^b); 26) Hacı Mahmud Efendi 1991 (40^a-53^b); 27) Hâlet Efendi 810 (109^b-130^a); 1001 istinsahlı; 28) Hâlet Efendi 828 (65^a-74^a); 29) Hasan Hüsnü Paşa 65 (90^b-106^b); 30) Hasan Hüsnü Paşa 121 (174^b-187^a); 31) Hasan Hüsnü Paşa 787 (20^b-32^a); 32) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (124^b-129^a); 33) Hüdâî 1796 (22^a-33^b); 34) İsmihan Sultan 428 (66^b-77^a); 35) İzmirli İsmail Hak-

kı 3672 (71^a-82^b); 36) Kadızâde Mehmed 308, 20 yaprak; 37) Kadızâde Mehmed 408 (98^a-107^b); 38) Kadızâde Mehmed 549 (11^a-21^b); 39) Karaçelebizâde Hü-sâmeddin 344 (1^b-15^b); 40) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (163^b-170^a); 41) Köp-rülü Mehmed Paşa 1580 (224^a-233^a); 42) Lâleli 2433 (89^b-99^a); 43) Lâleli 3761 (35^b-49^a); 44) Murad Molla 1831 (96^b-106^a); 45) Murad Molla 1834 (214^a-224^a); 46) Râgıb Paşa 1460 (51^b-59^b); 47) Reşid Efendi 1005 (26^b-35^a); 48) Reşid Efendi 1031 (211^a-231^a); 49) Reşid Efendi 1032 (71^a-88^b); 1121 istinsahlı; 50) Reşid Efendi 1049 (74^b-98^a); 51) Reşid Efendi 1053 (22^b-39^a); 52) Revan 2022 (85^a-96^b); 53) Revan 2032 (313^a-325^a); 54) Süleymaniye 1046 (172^b-181^b); 55) Şehid Ali Paşa 2857 (9^b-24^a); 56) Üniversite (Arapça) 223 (108^b-118^a); 57) Üniversite (Arapça) 1499 (1^b-10^a); 58) Üniversite (Arapça) 1589 (142^b-169^b); (Zahriyedeki kayda göre müellif yazısı); 59) Üniversite (Arapça) 3136 (64^b-72^a); 60) Üniversite (Arapça) 3691 (10^b-18^b); 61) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 57-89); 62) Üniversite (Arapça) 4222 (87^b-106^b); 63) Üniversite (Arapça) 4768 (122^a-136^b); 1080 istinsahlı; 64) Üniversite (Arapça) 4770 (1^b-13^a); (sayfa kenarında); 65) Ve-liyeddin Efendi 3235 (40^b-50^b); 1102 istinsahlı.

97. R. fi ziyadat al-voçüd 'ala 'l-mâhiya. Varlığın mâhiyete üs-tünlüğü hakkındadır. Kelâma âit.

Başlangıç: الحمد لله ملعم الصواب لذوى الالباب والصلواة على محمد آكرم من اولى الكتاب واعطى فصل الخطاب وعلى آله واصحابه خير آل وخير اصحاب وبعد والله التوفيق ان الحكماء..

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 450 (3^b-11^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (175^a-181^b); 3) Ayasofya 4794 (48^b-59^a); 4) Ayasofya 4820 (62^a-70^b); 5) Hasan Hüsnü Paşa 121 (285^b-295^a); 6) Hüdâî 1813 (41^a-57^b); (Müellif nusha-sıyla karşılaştırılmış); 7) Murad Molla 1831 (165^b-173^b); 8) Üniversite (Arapça) 4768 (185^b-195^b); 9) Üniversite (Arapça) 6409 (29^b-42^b).

98. R. fi anna 'l-mumkin lâ yakūnu aḥad al-tarafayn (GAL², II, 600, nr. 72).

Başlangıç: الحمد لله الذى دحج وجود العالم على العدم وبعد فهذه رسالة مرتبة فى تحقيق ان الممكن لا يمكن احد الطرفين اى ان وجود والعدم..

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2802 (61^b-72^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (343^b-349^b); 3) Ayasofya 4794 (245^a-256^a); 4) Ayasofya 4797 (115^b-131^a); 5) Aya-sofya 4797 (166^a-173^b); 6) Bayazıd 8046 (111^a-123^a); 7) Bayazıd 18.096 (S. 465-

509); 8) Esad Efendi 3662 (7^b-20^b); 9) Lâleli 3646 (73^b-96^a); 10) Murad Molla 1831 (242^b-256^b); 11) Pertev Paşa 653 (172^b-186^a); 12) Revan 2032 (417^b-431^b); 13) Üçüncü Ahmed 1545 (175^b-194^b); 976 istinsahlı; 14) Üniversite (Arapça) 1589 (373^a-403^b); 15) Üniversite (Arapça) 3136 (170^b-185^a); 945 istinsahlı; 16) Üniversite (Arapça) 4222 (238^b-256^b); 17) Üniversite (Arapça) 6409 (177^a-195^a); 18) Veliyeddin Efendi 3271 138^b-162^a).

99. Takaddum al-illa 'ala 'l-ma'lul (GAL, Suppl., II, 671, nr. 88).

Başlangıç:

الحمد لله التام وجوده في عليه كل شئ العام...

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2816 (155^a-164^b); 2) Ayasofya 4797 (143^b-160^b); 3) Esad Efendi 1694 (57^a-75^a); 4) Esad Efendi 3634 (4^b-18^b); 5) Esad Efendi 3662 (52^b-72^a); 6) Hasan Hüsnü Paşa 787 (59^b-73^a); 7) Murad Molla 1831 (314^b-316^b ve devamı: 88^a-96^a); 8) Revan 2032 (432^a-446^b); 9) Süleymaniye 1049 (35^b-47^b); 10) Üniversite (Arapça) 3136 (42^b-55^a); 11) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 89-129); 1283 istinsahlı; 12) Üniversite (Arapça) 4222 (256^b-278^a); 13) Üniversite (Arapça) 4768 (231^b-246^b); 14) Üniversite (Arapça) 6409 (113^a-133^a); 15) Veliyeddin Efendi 3271 (113^b-138^a);

100. Risāla fī bayan al-akl (GAL², II, 600, nr. 65).

Başlangıç: الحمد لله الذي خلق الانسان وعلمه البيان و فضله على ساير الحيوان بادراك...

Yazmalar: 1) Âşîr Efendi 459 (100^a-107^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (188^a-191^b); 3) Ayasofya 4794 (71^a-79^a); 4) Bağdatlı Vehbi 2041 (346^b-356^a); 5) Esad Efendi 3652 (121^b-127^b); 6) Esad Efendi 3767 (147^a-147^b), (Eksik); 7) Fatih 5381 (31^b-41^a); 8) Hacı Beşir Ağa 656 (127^b-131^a), 995 istinsahlı; 9) Hâlet Efendi 810 (44^b-54^a); 998 istinsahlı; 10) Hasan Hüsnü Paşa 1230 (25^a-36^a); 11) Hasan Hüsnü Paşa 1262 (26^b-35^b); 12) Hüdâî 1796 (45^b-54^a); 13) Kasidicizâde Süleyman Sırrı 656 (86^a-92^a); 14) Lâleli 3645 (199^b-203^b); 15) Lâleli 3646 (96^b-101^b); 16) Lâleli 3682 (147^b-157^b); 17) Murad Molla 1831 (189); 18) Murad Molla 1834 (233^a-239^a); 19) Revan 2011 (149^b-155^b); 20) Revan 2022 (115^b-124^b); 21) Revan 2032 (451^b-456^b); 22) Üçüncü Ahmed 1545 (236^b-241^b); 23) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 366-379); 1283 istinsahlı; 24) Üniversite (Arapça) 4768 (157^b-163^a); 25) Üniversite (Arapça) 6409 (19^b-29^a);

101. R. fi tahkik murad al-ka'ilin bi-anna 'l-vācib ta'ālā mūcib bi'l-zat.

Başlangıç:

الحمد لله الذي اوجد العالم بالقدرة والاختيار...

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 450 (105^a-113^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (139^b-143^b); 3) Âtîf Efendi 2827 (118^a-127^b); 4) Ayasofya 4794 (231^b-239^a); 5) Bağdatlı Vehbi 2041 (264^a-273^a); 6) Düğümlü Baba 351 (147^b-158^b); 7) Esad Efendi 3546 (36^a-42^a); 8) Esad Efendi 3587 (7^a-13^b); 9) Fatih 5337 (51^b-56^b); 10) Hâlet Efendi Eki 239 (53^b-64^a); 11) Hasan Hüsnü Paşa 65 (231^a-240^a); 12) Hasan Hüsnü Paşa 121 (255^b-264^b); 13) Hüdâî 1866 (1^a-15^a); 14) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (64^b-70^b); 15) Kılıç Ali Paşa 1028 (126^a-134^a); 16) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (204^a-209^a); 17) Lâleli 3645 (83^b-93^b); 18) Lâleli 3646 (1^b-14^a); 19) Lâleli 3710 (89^a-96^a); 20) Murad Molla 1831 (174^b-180^a); 21) Murad Molla 1834 (191^a-196^b); 22) Reşid Efendi 1045 (153^b-161^a); 23) Revan 2011 (172^b-179^b); 24) Revan 2022 (125^a-131^a); 1014 istinsahlı; 25) Revan 2032 (378^b-385^a); 26) Revan 2047 (156^b-168^a); 27) Üniversite (Arapça) 1589 (290^a-305^a); (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı); 27) Üniversite (Arapça) 4222 (185^a-194^b); 29) Üniversite (Arapça) 6409 (9^b-18^b).

102. R. fî tahkîk vucûb al-vâcib (GAL, Suppl., nr. 21, 87).

Başlangıç:

الحمد لله واجب الوجود التام الفيض العام الجود...

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2816 (335^b-343^b); 2) Ayasofya 4794 (216^b-231^b); 3) Ayasofya 4797 (100^b-115^b); 4) Esad Efendi 3618 (56^a-82^a); 5) Hacı Mahmud Eefndi 5689 (29^b-41^b); 6) Hasan Hüsnü Paşa 65 (212^b-231^a); 7) Hüdâî 1796 (1^a-18^a); 8) Kılıç Ali Paşa 1028 (110^a-126^a); 9) Lâleli 3646 (182^b-208^b); 10) Murad Molla 1831 (61^b-73^a); 11) Revan 2032 (364^b-378^a); 12) Üniversite (Arapça) 1589(256^b-209^a); (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı); 13) Üniversite (Arapça) 3136 (73^b-85^b); 943 istinsahlı; 14) Üniversite (Arapça) 3302 (11^b-18^b); 15) Üniversite (Arapça) 4222 (160^b-185^a); 16) Üniversite (Arapça) 6409 (217^b-235^a); 17) Veliyeddin Efendi 3271 (90^b-112^b); 943 istinsahlı.

103. R. fî hakîkat al-zât al-ilâhiya.

Başlangıç: فصل في بيان السنة السرمدية وتمييز الايام الالهية منها الى يوم القيامة وبعد
فان حقيقة الذات الالهية...

Yazma: 1) Fatih 5340 (136^b-138^a).

104. Risāla fî bayān sirr ‘adam nisbat al-şarr ila ’llāh Ta‘ala (GAL, Suppl., II, 671, nr. 83).

Basma: *Rasa'il*, İstanbul 1316, s. 125-130.

Başlangıç: الحمد لله الذى احسن خلق مصنوع و اتقن صنع كل شىء...

Yazmalar: Ali Emîrî Efendi (Arapça) 4349 (100^b-102^b); (Eksik); 2) Amcazâde Hüseyin Paşa 450 (115^b-118^a); 3) Âtîf Efendi 2816 (226^b-228^a); 4) Ayasofya 4794 (169^a-171^a); 5) Bağdatlı Vehbi 2041 (242^b-245^b); 6) Çelebi Abdullah 392 (121^a-124^a); 7) Esad Efendi 3551 (129^a-131^b); 8) Esad Efendi 3587 (141^a-143^a); 9) Esad Efendi 3646 (91^b-93^a); 10) Esad Efendi 3652 (44^b-46^a); 11) Esad Efendi 3767 (46^b-48^a); 12) Esad Efendi 3821 (11^b-14^a); 13) Fatih 5366 (57^b); (Eksik); 14) Hacı Mahmud Efendi 1956 (14^a-15^b); 15) Hâlet Efendi 810 (219^a-221^a); 16) Hâlet Efendi 828 (45^a-46^b); 17) Hasan Hüsnü Paşa 65 (135^a-138^a); 18) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (131^b-133^b); 19) Hüdâî 1796 (41^b-44^a); 20) Kılıç Ali Paşa 1028 (71^b-74^a); 21) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (191^b-193^b); 22) Lâleli 3645 (205^b-208^a); 23) Lâleli 3711 (28^a-30^a); 24) Lâleli 3761 (14^b-17^a); 25) Murad Molla 1830 (107^a-108^a); 26) Murad Molla 1831 (231^b-233^a); 27) Murad Molla 1834 (176^a-178^a); 28) Râgıb Paşa 1460 (165^b-166^b); 29) Reşid Efendi 985 (181^a-182^b); 1195 istinsahlı. 30) Reşid Efendi 1045 (165^b-168^a); 31) Reşid Efendi 1049 (167^b-172^a); 32) Revan 2047 (101^a-105^a); 33) Süleymaniye 1045 (99^a-102^b); 34) Şehid Ali Paşa 1708 (25^b-28^a); 35) Üniversite (Arapça) 1499 (10^b-14^b); 36) Üniversite (Arapça) 1570 (34^a-36^a); 37) Üniversite (Arapça) 3691 (29^b-31^a); 38) Üniversite (Arapça) 4768 (69^a-71^a); 1079 istinsahlı.

105. R. fi tahkik anna mā yaşdurū 'anhu ta'ala innamā bi'l-kudra va'l-ihtiyār (GAL, Suppl., II, 671, nr. 84).

Başlangıç: الحمد لله القادر المختار والصلوة على سيد الاحياء...

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2816 (225^b-226^a); 2) Ayasofya 4794 (167^b-168^b); 3) Bağdatlı Vehbi 25 (59^a-60^b); 972 istinsahlı; 4) Bağdatlı Vehbi 2041 (262^b-264^a); 5) Esad Efendi 3646 (98^b-99^a); 6) Hâlet Efendi 810 (217^b-218^b); 7) Hâlet Efendi 828 (40^b-41^b); 8) Hasan Hüsnü Paşa 65 (133^a-134^b); 9) Hasan Hüsnü Paşa 121 (197^b-198^b); 10) Hüdâî 1796 (39^b-41^a); 11) Kılıç Ali Paşa 1028 (70^a-71^b); 986 istinsahlı; 12) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (203^a-204^a); 13) Lâleli 3645 (204^b-205^b); 14) Lâleli 3710 (48^b-49^b); 15) Murad Molla 1831 (219^b-220^b); 16) Murad Molla 1834 (190^a-190^b); 17) Pertev Paşa 621 (73^a-73^b); 18) Reisülküttâb 1166 (51^a-52^a); 19) Reisülküttâb 1181 (51^b-52^b); 20) Reşid Efendi 1049 (165^b-167^b); 21) Revan 2011 (219^b-220^b); 22) Revan 2022

(104^a-104^b); 1014 istinsahlı; 23) Revan 2032 (490^a-491^b); 24) Revan 2037 (34^b-35^b); 1014 istinsahlı. 25) Revan 2047 (99^a-101^a); 26) Süleymaniye 1045 (144^b-146^a); 27) Şehid Ali Paşa 2811 (157^b); 28) Üniversite (Arapça) 1499 (16^b-17^b); 29) Üniversite (Arapça) 1570 (37^b-38^b); 30) Üniversite (Arapça) 1571 (21^a-22^b); 31) Üniversite (Arapça) 4768 (251^a-254^a).

106. R. fi 'alum al-haka'ik va hikmat al-dakā'ik (GAL, Suppl., nr. 60).

Tanrı'nın sıfatları hakkında.

Başlangıç: الحمد لله الذي جعل الموجودات على وجوده دليلاً وأوضح...

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2827 (160^b-163^b); 2) Bağdatlı Vehbi 25 (55^b-57^b); 3) Esad Efendi 3587 (133^a-135^a); 4) Esad Efendi 3646 (109^b-111^a); 5) Hâlet Efendi 810 (154^a-156^a); 6) Hasan Hüsnü Paşa 65 (124^a-126^b); 7) Hüdâî 1796 (80^b-82^b); 8) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (58^a-60^a); 9) Kılıç Ali Paşa 1028 (63^a-66^a); 986 istinsahlı; 10) Râgıb Paşa 1460 (49^b-50^b); 11) Reşid Efendi 1005 (41^a-42^a); 12) Reşid Efendi 1049 (31^a-34^b); 13) Revan 2011 (214^a-216^a); Revan 2032 (195^b-197^b); 15) Revan 2047 (62^b-66^a); 16) Üniversite (Arapça) 1570 (48^b-50^a); 17) Üniversite (Arapça) 3691 (21^b-23^a); 18) Üniversite (Arapça) 3726 (22^a-24^a); 19) Üniversite (Arapça) 4768 (254^a-259^b).

107. R. fi 'l-mas'alat al-kā'ila: hal yacūzu an yastanida 'l-Kadim al-mumkin ila 'l-mu'aşşir am lā

Başlangıç: الحمد لله و الصلوة على بنه و بعد فهذه رسالة مرتبه في تحقيق الحق في مسألة الفائلة هل يجوز ان يستند القديم الممكن الى المؤثر أم لا .

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2816 (80^b-83^b); 2) Ayasofya 4794 (59^a-63^b); 3) Ayasofya 4797 (138^b-143^b); 4) Esad Efendi 3618 (82^a-85^b); 5) Esad Efendi 3646 (111^b-115^a); 6) Esad Efendi 3662 (72^b-78^a); 7) Hacı Mahmud Efendi 5689 (19^b-25^a); 8) Hasan Hüsnü Paşa 65 (258^b-264^b); 9) Hasan Hüsnü Paşa 121 (250^b-255^b); 10) Kılıç Ali Paşa 1028 (151^a-156^b); 11) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (116^a-119^b); 12) Lâleli 3646 (132^b-139^a); 13) Murad Molla 1831 (180^b-184^b); 14) Revan 2032 (405^a-409^b); 15) Üniversite (Arapça) 1589 (348^b-356^a); (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı); 16) Üniversite (Arapça) 4222 (221^b-228^a); 17) Üniversite (Arapça) 6409 (205^b-211^a).

108. R. fi tahkik tavfikîyât asma' Allah Ta'ala (GAL, Suppl., nr. 76).

Tanrının adlarının ancak *Kur'an* ve hadisten çıkarılabileceğine dâirdir.

Başlangıç: الحمد لله الذى له الاسماء الحسنی والصلوة على محمد ذى المقصد الآسنی و بعد
فهذه رسالة مرتبة في بيان ان اسماء الله تعالى...

Yazmalar: 1) Âtuf Efendi 2802 (55^a-57^b); 2) Âtuf Efendi 2816 (195^b-197^a); 3) Âtuf Efendi 2817 (66^b-67^a); 4) Âtuf Efendi 2827 (164^b-167^b); 5) Ayasofya 4794 (46^a-48^b); 6) Bağdatlı Vehbi 2041 (258^b-261^b); 7) Bayazıd 8046 (104^b-107^a); 8) Bayazıd 15.912 (77^a-79^b); 9) Bayazıd 18.096 (S. 440-450); 10) Esad Efendi 3425 (23^a-23^b); 11) Esad Efendi 3546 (19^a-21^a); 12) Esad Efendi 3646 (115^b-117^a); 13) Esad Efendi 3652 (39^a-40^b); 14) Esad Efendi 3790 (17^a-18^b); 15) Fatih 5337 (59^b-61^a); 16) Hacı Mahmud Efendi 5689 (25^b-28^b); 17) Hasan Hüsnü Paşa 65 (264^b-267^b); 18) Hasan Hüsnü Paşa 121 (134^a-137^a); 19) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (2^b-3^a); 20) Hüdâî 1813 (31^a-35^a); (Müellif nushasıyla karşılaştırılmış); 21) Kadızâde Mehmed 549 (31^b-33^b); 22) Kılıç Ali Paşa 1028 (156^b-159^a); 986 istinsahlı. 23) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (201^a-203^a); 24) Lala İsmail 732 (146^b-149^b); 25) Lâleli 2429 (93^b-95^b); 1023 istinsahlı. 26) Lâleli 3645 (6^b-8^b); 27) Murad Molla 1831 (154^b-156^b); 28) Murad Molla 1834 (186^a-189^a); 29) Pertevniyal 893 (95^b-97^b); 30) Pertev Paşa 653 (165^a-168^a); 31) Reşid Efendi 985 (149^a-150^a); 32) Reşid Efendi 1031 (255^a-258^b); 33) Reşid Efendi 1045 (117^b-120^a); 34) Revan 2032 (462^a-464^b); 35) Revan 2047 (168^a-172^a); 36) Şehid Ali Paşa 2811 (171^b-172^b); 37) Üçüncü Ahmed 1545 (220^a-223^b); 979 istinsahlı. 38) Üniversite (Arapça) 3691 (34^b-36^a); 39) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 265-271); 1283 istinsahlı. 40) Üniversite (Arapça) 4222 (323^a-326^a); 41) Üniversite (Arapça) 6409 (87^b-90^b).

109. R. fi 'l-tamşil va'l-nafs al-nâtika.

Tanrının hayâlde canlandırılmıyacağı hakkında.

Başlangıç: الحمد لله رب الملك المتعال المتزه عن التمثيل في الحیال...

Basma: *Rasâ'il İbn Kamāl*, İstanbul, 1316, s. 390-392.

Yazmalar: 1) Âtuf Efendi 2816 (222^a-222^b); 2) Ayasofya 4794 (81^b-82^a); 3) Ayasofya 4794 (121^b-122^a); 4) Fatih 5381 (143^b-145^a); 5) Hüdâî 1796 (166^a-166^b); 6) Lâleli 3653 (25^b-27^b); 7) Murad Molla 1831 (233^b-234^a); 8) Murad Molla 1834 (367^a-367^b); 9) Râgıb Paşa 1460 (145^b); 10) Revan 2022 (18^b-19^a).

110. R. fi tahkik al-kalām al-nafsi (GAL, nr. 78)

Azud al-Dīn 'Abd al-Rahmān b. Ahmed al-İcī al-Kāzī (ölm. 756/1355)'nin *al-Makālat al-mukarrara fi tahkik al-kalam al-nafsi* (GAL, II, 209, nr. XIV)'sinin şerhi'dir.

Başlangıç: الحمد لله القديم كلامه العظيم انعامه... فهذه رساله معموله في شرح المقالة المقرة في تحقيق الكلام النفس المنسوبة الى العلامة عضد الملة والدين ..

Yazmalar: 1) Âtuf Efendi 2816 (327^b-330^b); 2) Ayasofya 4794 (181^b-187^b); 3) Hasan Hüsnü Paşa 121 (199^a-204^b); 4) Hasan Hüsnü Paşa 1187, 8 yaprak, 1060 istinsahlı; 5) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (219^b-224^a); 6) Murad Molla 1834 (209^b-214^a); 7) Revan 2032 (446^b-451^b); 8) Revan Ali Paşa 942 (119^a-122^b); 9) Üniversite (Arapça) 3691 (54^a-57^b); 10) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 318-333), 1283 istinsahlı; 11) Üniversite (Arapça) 4768 (78^b-83^b); 12) Üniversite (Arapça) 4768 (141^b-148^b); 13) Veliyeddin Efendi 3271 (231^b-241^a).

111. *R. fī abavay al-Nabi 'a. s.* (GAL, Suppl., nr. 32).

Peygamber'in babasıyla annesinin mümin oldukları hakkında.

Başlangıç: الحمد لله الذي كرم نبي ادم عليه السلام وفضل نسله بفضل احسانه...

Basma: *Risa'il İbn Kamāl*, İstanbul, 1316, s. 87-91.

Yazmalar: 1) Ali Emîrî Efendi (Arapça) 1392 (1^b-2^a); 2) Amcazâde Hüseyin Paşa 450 (14^b-16^b); 3) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (27^b-28^b); 4) Amcazâde Hüseyin Paşa 454 (168^b-170^a); 5) Âtuf Efendi 2802 (198^a-199^b); 6) Âtuf Efendi 2816 (84^a-85^b); 7) Âtuf Efendi 2817 (56^a-56^b); 8) Âtuf Efendi 2827 (61^a-64^a); 9) Ayasofya 4794 (88^b-90^b); 10) Ayasofya 4797 (75^a-77^a); 11) Ayasofya 4820 (94^a-96^a); 12) Bağdatlı Vehbi 447 (132^a-134^a); 13) Bağdatlı Vehbi 2041 (90^b-93^a); 14) Bağdatlı Vehbi 2072 (150^a-152^a); 15) Bayazıd 8023 (39^b-41^b); 16) Bayazıd 11.909 (46^b-50^a); 17) Bayazıd 15.912 (2^b-4^b); 18) Çelebi Abdullah 310 (106^b-108^b); 19) Dügümlü Baba 351 (38^a-41^a); 20) Dügümlü Baba 446 (93^b-96^a); 995 istinsahlı; 21) Esad Efendi 1365 (23^a-25^a); 22) Esad Efendi 1447 (132^b-134^a); 23) Esad Efendi 1694 (8^b-10^b); 24) Esad Efendi 3551 (139^b-140^b); 25) Esad Efendi 3587 (124^b-126^b); 26) Esad Efendi 3618 (42^b-44^a); 27) Esad Efendi 3646 (34^b-36^a); 28) Esad Efendi 3652 (35^b-36^b); 29) Esad Efendi 3700 (62^b-64^b), 23 Rebiülevvel 1145 istinsahlı; 30) Esad Efendi 3827 (7^a-9^a); 31) Fatih 5337 (14^b-16^a); 32) Fatih 5340 (70^b-72^a); 33) Fatih 5390 (145^b-147^a); 1105 istinsahlı; 34) Fatih 5401 (35^b-37^b); 35) Hacı Beşir Ağa (Eyüp) 199 (1^b-3^a);

36) Hacı Mahmud Efendi 1406 (54^a-59^b); 37) Hacı Mahmud Efendi 1991 (21^b-24^a); 38) Hacı Mahmud Efendi 2442 (S. 34-46); 39) Hafid Efendi 179 [Mükerrer] (14^a-16^b); 40) Hâlet Efendi 810 (213^a-215^a); 41) Hâlet Efendi Eki 239 (64^b-70^b); 42) Hasan Hayrı 146 (124^b-126^b); 43) Hasan Hüsnü Paşa 65 (52^a-54^b); 44) Hasan Hüsnü Paşa 121 (115^b-117^b); 45) Hasan Hüsnü Paşa 509 (34^b-38^b); 46) Hasan Hüsnü Paşa 654 (171^b-175^a); 47) Hüdâî 1796 (172^b-174^b); 48) Hüdâî 1866 (48^b-53^a); 49) İsmihan Sultan 428 (50^b-52^a); 50) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (60^a-62^a); 51) Karaçelebizâde Hüsâmeddin 344 (76^b-78^b); 52) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 675 (3^b-5^a); 53) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 677 (165^b-167^b); 54) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 677 (255^b-257^b); 55) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (106^b-108^b); 56) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (80^b-81^b); 57) Lâleli 2285 (4^a-5^a); 58) Lâleli 3682 (177^a-179^b); 59) Lâleli 3698 (55^b-57^b); 60) Lâleli 3710 (50^a-52^a); 61) Murad Molla 1831 (108^b-110^a); 62) Murad Molla 1834 (73^a-74^b); 63) Pertevniyal 96 (131^b-135^b); 64) Pertev Paşa 603 (38^b-47^b); 65) Râgıb Paşa 1460 (182^a-183^a); 66) Reşid Efendi 1045 (120^b-122^b); 67) Reşid Efendi 1049 (157^b-161^a); 68) Revan 2011 (250^b-253^b); 69) Revan 2032 (101^a-102^b); 70) Revan 2037 (44^b-47^b); 71) Revan 2047 (72^b-75^b); 72) Servili Medresesi 250 (57^b-59^b); 73) Süleymaniye 1046 (159^b-161^a); 74) Süleymaniye 1074 (112^b-115^a); 75) Tırnovalı 1864 (77^b-79^a); 76) Üçüncü Ahmed 1545 (209^b-212^a); 77) Üniversite (Arapça) 256 (157^b-164^b); 78) Üniversite (Arapça) 398 (18^b-20^a); 79) Üniversite (Arapça) 1499 (20^b-22^a); 80) Üniversite (Arapça) 1589 (78^a-82^b); (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı); 81) Üniversite (Arapça) 3136 (113^b-115^a); 82) Üniversite (Arapça) 4222 (48^a-50^b); 83) Üniversite (Arapça) 4768 (91^b-93^a); 1079 istinsahlı; 84) Üniversite (Arapça) 4770 (30^a-32^a); sayfa kenarında; 85) Veliyeddin Efendi 3235 (27^b-29^a).

112. R. fî fazîlat al-Nabî s. 'a. 'alā sā'ir al-anbiyā' (GAL, nr. 28; Suppl., II, nr. 129).

Peygamber'in başka peygambere üstünlüğü hakkındadır.

Başlangıç: الحمد لله الذي كرم نبي آدم وفضلنا على سائر الأمم والصلوة على اصحاب الشرائع:

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2816 (222^b-224^b); 2) Âtîf Efendi 2827 (154^a-160^b); 3) Ayasofya 4794 (43^b-48^b); sayfa kenarında; 4) Ayasofya 4797 (25^b-30^a); 5) Bağdatlı Vehbi 2041 (245^b-251^b); 6) Düğümlü Baba 351 (41^a-47^b); 7) Esad Efendi 1694 (2^b-8^a); 8) Esad Efendi 3551 (135^a-137^b); 9) Esad Efendi 3587 (126^b-131^a); 10) Esad Efendi 3618 (36^a-42^b); 11) Esad Efendi 3646 (36^b-40^a); 12) Fatih 5337 (10^b-14^a); 13) Fatih 5340 (64^b-69^b); 14) Hacı Mahmud

Efendi 1991 (15^b-21^a); 15) Hacı Mahmud Efendi 5689 (62^b-65^b); 16) Hâlet Efendi 288 (221^b-226^b); 17) Hasan Hüsnü Paşa 65 (55^a-61^a); 18) Hasan Hüsnü Paşa 121 (225^a-230^a); 19) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (148^a-151^b); 20) Hüdâî 1796 (167^a-172^a); 21) İsmihan Sultan 428 (46^b-50^a); 22) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (25^b-29^b); 23) Kadızâde Mehmed 549 (49^a-53^a); 24) Karaçelebizâde Hüsâmeddin 344 (22^b-27^a); 25) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 677 (280^a-284^b); 26) Kılıç Ali Paşa 1028 (30^b-35^a), 985 istinsahlı; 27) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (193^b-197^a); 28) Lâleli 2285 (1^b-4^a); 29) Lâleli 3682 (113^b-119^b); 30) Lâleli 3698 (57^b-62^b); 31) Lâleli 3710 (52^a-57^a); 32) Murad Molla 1831 (110^b-114^a); 33) Murad Molla 1834 (178^a-181^b); 34) Râgıb Paşa 1460 (183^b-186^b); 35) Revan 2011 (67^a-72^a); 36) Revan 2032 (103^a-107^a); 37) Revan 2037 (70^b-74^a), 1014 istinsahlı; 38) Revan 2047 (75^b-83^a); 39) Süleymaniye 1046 (156^b-159^b); 40) Üçüncü Ahmed 1545 (202^b-209^a), 976 istinsahlı; 41) Üniversite (Arapça) 256 (175^b-182^a); 42) Üniversite (Arapça) 1589 (82^b-93^b), (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı) 43) Üniversite (Arapça) 3136 (205^b-210^a); 44) Üniversite (Arapça) 3691 (1^b-4^b); 45) Üniversite (Arapça) 4222 (51^a-57^a); 46) Üniversite (Arapça) 4770 (1^b-21^b); 47) Üniversite (Arapça) 6409 (91^b-97^a); 48) Veliyeddin Efendi 3235 (53^b-57^a);

113. R. fi tahkik ma'na 'l-aysa va'l-laysa (GAL, Suppl., nr. 93).

Kelâma âit olup varlık ve yokluk hakkındadır :

Başlangıç :

الحمد لله انه وحد بالوجوب والمتنرد بالقدم...

Y a z m a l a r : 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (81^a-81^b) (sonu eksik); 2) Âtîf Efendi 2816 (218^b-220^a); 3) Ayasofya 4794 (242^b-245^a); 4) Ayasofya 4797 (98^a-100^a); 5) Ayasofya 4820 (31^a-33^a); 6) Bağdatlı Vehbi 25 (16^b-19^a), 972 istinsahlı; 7) Bağdatlı Vehbi 2041 (275^a-278^a); 8) Bağdatlı Vehbi 2113 (63^b-72^a); 9) Bağdatlı Vehbi 2155 (46^b-48^b); 10) Bayazıd 8046 (129^b-132^a); 11) Bayazıd 18. 096 (S. 531-540); 12) Dügümlü Baba 351 (158^b-162^a); 13) Esad Efendi 3551 (109^b-111^a); 14) Esad Efendi 3587 (25^b-28^a); 15) Esad Efendi 3618 (54^b-56^a); 16) Esad Efendi 3634 (36^b-38^a); 17) Esad Efendi 3646 (155^b-157^a); 18) Esad Efendi 3652 (92^b-94^b); 19) Esad Efendi 3662 (78^b-81^a); 20) Esad Efendi 3682 (559^b-562^a); 21) Fatih 5337 (69^b-71^a); 22) Fatih 5390 (169^b-172^a), 1106 istinsahlı; 23) Haca Mahmud Efendi 1406 (11^b-17^b); 24) Hacı Mahmud Efendi 5689 (49^b-51^a); 25) Hâlet Efendi 813 (22^b-24^a); 26) Hâlet Efendi Eki 239 (70^b-73^b); 27) Hasan Hüsnü Paşa 65 (138^a-141^a); 28) Hasan Hüsnü Paşa 121 (69^a-71^a), 978 istinsahlı; 29) Hoca Seyid 40 (50^a-51^a); 30) Hüdâî 1866 (15^b-18^b); 31) İsmihan Sultan 429 (16^b-18^b); 32) Kadızâde Mehmed 549 (22^a-23^b); 33) Kılıç Ali Paşa 1028 (74^a-76^b), 986 istinsahlı; 34) Kılıç Ali Paşa 1040 (127^b-130^a); 35) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (209^a-210^b); 36) Lâleli

3646 (141^b-145^b); 37) Murad Molla 1831 (215^b-217^a); 38) Murad Molla 1834 (198^a-199^b); 39) Pertevniyal 653 (193^a-196^a); 40) Pertevniyal 893 (166^b-168^b); 982 istinsahlı; 41) Râğıb Paşa 1460 (167^a-168^a); 42) Reşid Efendi 1031 (259^a-262^b); 43) Reşid Efendi 1032 (177^b-179^a); 44) Revan 2011 (239^a-241^b); 45) Revan 2032 (388^a-390^a); 46) Revan 2047 (105^a-108^b); 47) Süleymaniye 1045 (91^b-95^a); 48) Üçüncü Ahmed 1545 (102^b-105^b). 976 istinsahlı; 49) Üniversite (Arapça) 1459 (95^a-96^a); 50) Üniversite (Arapça) 1511 (18^b-20^b); 51) Üniversite (Arapça) 1573 (15^b-18^a); 52) Üniversite (Arapça) 1589 (311^b-316^a), (zahriyede müellif yazısı olduğu kayıtlı); 53) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 52 - 57), 1283 istinsahlı; 54) Üniversite (Arapça) 4222 (198^a-201^a); 55) Üniversite (Arapça) 4768 (66^b-68^b), 1079 istinsahlı; 56) Üniversite (Arapça) 4770 (32^b-35^a). Sayfa kenarında; 57) Üniversite (Arapça) 6409 (173^b-176^b); 58) Veliyeddin Efendi 3235 (67^b-69^b); 59) Veliyeddin Efendi 3271 (14^b-18^a).

114. R. fi ma yata'allak bi-halk al-Kur'an (GAL, Suppl., nr. 93).

İslâm bilginleri arasında uzun zaman tartışma konusu olan, Kur'a-nın mahlûk olup olmadığı meselesi üzerine makale.

Başlangıç: الحمد لله القديم كلامه العظيم انعامه بارسال بيننا محمد عليه صلواته و سلامه ...

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (19^b-21^a); 2) Âtîf Efendi 2816 (132^a-133^b); 3) Âtîf Efendi 2817 (57^a-58^a); 4) Âtîf Efendi 2827 (128^a-132^b); 5) Ayasofya 4794 (274^b-277^b); 6) Ayasofya 4797 (40^b-43^a); 7) Ayasofya 4820 (170^b-172^b); 8) Bağdatlı Vehbi 25 (46^b-49^b); 9) Bağdatlı Vehbi 2041 (255^b-258^b); 10) Bağdatlı Vehbi 2141 (3^b-6^a); 11) Bayazıd 2816 (1^a-6^b), 1005 istinsahlı; 12) Bayazıd 8046 (58^a-61^a); 13) Bayazıd 11.890 (3^b-5^b), [Sonu eksik]; 14) Bayazıd 18.096 (S. 253-264); 15) Dügümlü Baba 351 (65^b-69^b); 16) Esad Efendi 3481 (65^a-67^b); 17) Esad Efendi 3551 (67^a-69^b); 18) Esad Efendi 3551 (131^b-134^b); 19) Esad Efendi 3587 (99^b-102^a); 20) Esad Efendi 3618 (18^b-22^a); 21) Esad Efendi 3646 (31^b-33^b); 22) Esad Efendi 3652 (63^a-65^a); 23) Esad Efendi 3790 (27^a-28^b), 23 Zilkade 990 istinsahlı; 24) Fatih 5337 (49^b-51^a); 25) Fatih 5340 (61^b-64^a); 26) Fatih 5388 (170^b-174^a); 27) Fatih 5390 (154^b-157^a), 1105 istinsahlı; 28) Hacı Mahmud Efendi 1406 (120^b-127^b); 29) Hacı Mahmud Efendi 1991 (64^b-67^b); 30) Hâlet Efendi 810 (178^b-181^a); 31) Hâlet Efendi 828 (49^a-51^a); 32) Hasan Hüsnü Paşa 65 (75^a-78^b); 33) Hasan Hüsnü Paşa 121 (107^a-109^b), 979 istinsahlı; 34) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (114^a-116^a); 35) Hüdâî 1796 (162^b-165^b); 36) İbrahim Efendi 860 (61^b-63^a); 37) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (17^a-19^a); 38) Kadızâde Mehmed 549 (38^b-43^b); 39) Kılıç Ali Paşa 1028 (46^a-49^a), 985 istinsahlı, 40) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (199^a-201^a); 41) Murad Molla

1831 (234^b-236^b); 42) Murad Molla 1834 (184^a-186^a); 43) Nuruosmaniye 2148, [Derginin 120 yapraklık ilk bölümünden sonra 22 yapraklık ikinci bölümünde 19^b-22^b], 935 istinsahlı; 44) Pertev Paşa 653 (106^a-109^a); 45) Râgıb Paşa 1460 (44^b-46^a); 46) Reşid Efendi 1005 (20^b-22^a); 47) Reşid Efendi 1031 (250^b-254^b); 48) Reşid Efendi 1045 (162^b-165^a); 49) Reşid Efendi 1049 (98^a-102^b); 50) Revan 2011 (169^b-172^a); 51) Revan 2011 (253^b-257^b); 52) Revan 2032 (117^a-119^b); 53) Süleymaniye 1045 (123^a-127^a); 54) Şehid Ali Paşa 942 (117^b-119^a); 55) Şehid Ali Paşa 2725 (29^b-31^b); 56) Şehid Ali Paşa 2755 (127^a-131^a); 57) Üçüncü Ahmed 1545 (110^a-113^b); 58) Üniversite (Arapça) 1499 (37^b-39^b); 59) Üniversite (Arapça) 1511 (36^a-40^a); 60) Üniversite (Arapça) 1589 (116^a-122^a), [Zahriye'deki kayda göre müellif yazısı]; 61) Üniversite (Arapça) 3136 (115^b-117^b); 62) Üniversite (Arapça) 3691 (5^a-6^b); 63) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 174 - 181), 1283 istinsahlı; 64) Üniversite (Arapça) 4222 (71^b-75^a); 65) Üniversite (Arapça) 6409 (109^b-113^a); 66) Üniversite (Arapça) 6423 (14^a-17^b); 67) Veliyeddin Efendi 3271 (226^b-231^a), 941 istinsahlı.

115. R. fi tahkik al-haykal al-mahsūs al-insānī (GAL, Suppl., nr. 67, 80).

Müellifin, birçok makalelerinde olduğu gibi, ad koymadığı bu eseri için de müntensihler, *Haykal al-insānī*, *Şahş al-insānī*, *Ruh*, *Tavriya*, *al-Nafs va'l-rūh* v.s. risālesi gibi isimler kullanmışlardır.

Başlangıç: الحمد لله الذى خلق الانسان اطواراً و نفساً و روحاً و جسماً...

Basma: *Rasā'il İbn Kamāl*, İstanbul, 1316, s. 97-101.

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (16^b-17^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (220^b-222^a); 3) Âtîf Efendi 2817 (68^a-68^b); 4) Âtîf Efendi 2827 (65^a-67^b); 5) Ayasofya 4794 (256^a-258^a); 6) Ayasofya 4794 (289^a-289^b); 7) Ayasofya 4797 (161^a-163^a); 8) Ayasofya 4820 (71^a-72^b); 9) Bağdatlı Vehbi 25 (34^b-36^a); 10) Bağdatlı Vehbi 2041 (273^a-275^a); 11) Bağdatlı Vehbi 2155 (44^b-46^a), 13 Ramazan 1093 istinsahlı; 12) Bayazıd 8023 (44^b-46^a); 13) Bayazıd 11.890 (6^a-7^b); 14) Bayazıd 15.912 (23^b-25^b); 15) Dârülmesnevî 55 (113^a-116^b); 16) Esad Efendi 1475 (99^b-101^b); 17) Esad Efendi 1694 (90^b-92^b); 18) Esad Efendi 1694 (177^b-179^b); 19) Esad Efendi 3523 (149^b-151^a); 20) Esad Efendi 3551 (100^b-102^b); 21) Esad Efendi 3587 (131^b-133^a); 22) Esad Efendi 3632 (224^b-226^a); 23) Esad Efendi 3646 (153^b-154^b); 24) Esad Efendi 3652 (1^b-3^a); 25) Esad Efendi 3665 (153^b-154^a); 26) Esad Efendi 3673 (71^b); 27) Esad Efendi 3676 (120^b-121^b); 28) Esad Efendi 3677 (178^b-179^b); 29) Esad Efendi 3767 (48^a-49^a); 30) Esad Efendi 3787 (15^b-17^a), [Atlanarak yazılmıştır]; 31) Esad Efendi 3790 (47^b-48^b); 32) Fatih 5337 (16^b-17^b); 33) Fatih 5381 (26^b-30^a); 34) Fatih 5388 (167^b-169^a);

35) Fatih 5390 (135^b-137^a); 36) Fatih 5427 (97^b-98^a); 37) Feyzullah Efendi 1751 (83^b-85^a); 38) Hacı Mahmud Efendi 1991 (24^a-26^a); 39) Hâlet Efendi 810 (200^a-203^a); 40) Hâlet Efendi 815 (67^b-69^a); 41) Hâlet Efendi 828 (60^a-61^a); 42) Hâlet Efendi Eki 239 (41^b-44^a); 43) Hasan Hüsnü Paşa 65 (118^a-120^b); 44) Hasan Hüsnü Paşa 70 (264^b-265^b); 45) Hasan Hüsnü Paşa 121 (84^b-85^b); 46) Hasan Hüsnü Paşa 121 (131^b-133^b); 47) Hasan Hüsnü Paşa 135 (39^b-42^a); 48) Hasan Hüsnü Paşa 260 (174^a-174^b); 49) Hasan Hüsnü Paşa 340 (175^b-176^b); 50) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (69^b-72^a); 51) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (71^b-72^b); 52) Hüdâî 1796 (35^b-37^b); 53) İbrahim Efendi 855 (25^b-29^a), 1005 istinsahlı; 54) İbrahim Efendi 860 (50^b-52^a); 55) İbrahim Efendi 871 (240^b-242^a); 56) İsmihan Sultan 429 (22^b-28^b); 57) Kılıç Ali Paşa 631 (201^a-203^b); 58) Kılıç Ali Paşa 1028 (59^b-61^b), 986 istinsahlı; 59) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (88^a-89^b); 60) Lâleli 2433 (99^b-101^a), 946 istinsahlı; 61) Lâleli 3030 (81^b-84^a); 62) Lâleli 3646 (224^b-227^b); 63) Lâleli 3682 (120^b-122^b); 64) Lâleli 3682 (174^a-176^b); 65) Lâleli 3711 (23^b-25^b); 66) Lâleli 3720 (109^a-111^b); 67) Lâleli 3761 (57^b-59^b); 68) Mihrişah Sultan 203 (43^b-45^b); 69) Murad Molla 1831 (106^b-108^a); 70) Murad Molla 1834 (196^b-198^a); 71) Pertevniyal 893 (165^a-166^b); 72) Pertev Paşa 615 (78^b-79^a); 73) Râgıb Paşa 1460 (180^b-181^b); 74) Reşid Efendi 1005 (47^b-48^b); 75) Reşid Efendi 1049 (134 mükerrer^b-138^b); 76) Reşid Efendi 1053 (39^b-41^b); 77) Reşid Efendi 1068 (62^b); 78) Revan 2011 (203^a-205^a); 79) Revan 2032 (344^b-346^a); 80) Revan 2047 (48^a-50^b); 81) Süleymaniye 708 (79^a-79^b); 82) Süleymaniye 1045 (65^b-67^b); 83) Şehid Ali Paşa 1708 (1^a-2^b); 84) Şehid Ali Paşa 2725 (49^a-51^a); 85) Üniversite (Arapça) 147 (45^a-47^a), 1143 istinsahlı; 86) Üniversite (Arapça) 1499 (22^a-23^a); 87) Üniversite (Arapça) 1571 (31^b-33^b); 88) Üniversite (Arapça) 1573 (8^b-10^b); 89) Üniversite (Arapça) 1589 (213^a-217^a), (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı); 90) Üniversite (Arapça) 3136 (88^b-90^a); 91) Üniversite (Arapça) 3501 (70^b-71^b); 92) Üniversite (Arapça) 3691 (63^b-64^b); 93) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 361-366), 1283 istinsahlı; 94) Üniversite (Arapça) 4222 (13^b-137^a); 95) Üniversite (Arapça) 4768 (64^b-66^a), 1079 istinsahlı; 96) Üniversite (Arapça) 4770 (37^b-38^b); 97) Üniversite (Arapça) 6377 (116^b-117^b); 98) Üniversite (Arapça) 6409 (211^b-213^b); 99) Veliyeddin Efendi 3235 (21^b-23^b); 100) Veliyeddin Efendi 3271 (6^b-9^a), 935 istinsahlı.

116. R. fî tahkik nav^{ay} al-*huşul* ^{alā} *sabil al-tadric.*

Hikmete âit bir risaledir.

Yavaş yavaş hasıl olan bir şeyin mukabilinin bir defada mı, yoksa yavaş yavaş mı olduğu hakkındadır.

Başlangıç: الحمد نوبه والصلوة على نبيه و بعد فهذه رسالة في تحقيق الحصول ما على
سبيل التدرج...

Yazmalar: 1) Âşir Efendi 459 (107^b-108^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (352^b-353^a); 3) Bağdatlı Vehbi 2041 (365^b-366^b); 4) Murad Molla 1834 (367^b-368^b); 5) Revan 2011 (218^a-219^a), 1009 istinsahlı; 7) Süleymaniye 1045 (143^a-144^b); 8) Şehid Ali Paşa 1455 (100^b-101^b).

117. R. fi mas'ala luzūm al-ımkān li'l-mumkin.

Kelâma âit.

Başlangıç: الحمد لولیه والصلوة علی نبیه وبعده فهذه رسالة مرتبة فی تحقیق لزوم الامکان
للمکن

Yazmalar: 1) Âatîf Efendi 2816 (330^b-335^b); 2) Ayasofya 4797 (131^a-138^b); 3) Dârülmesnevî 55 (72^a-83^a); 4) Esad Efendi 3662 (33^b-43^a); 5) Hasan Hüsnü Paşa 121 (277^a-285^a); 6) Lâleli 3646 (32^b-46^a); 7) Murad Molla 1831 (221^b-227^b); 8) Revan 2032 (409^b-417^a); 9) Üçüncü Ahmed 1545 (164^a-174^b), 976 istinsahlı; 10) Üniversite (Arapça) 1511 (25^b-36^a); 11) Üniversite (Arapça) 1573 (22^b-31^b); 12) Üniversite (Arapça) 1589 (356^a-373^a), (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı); 13) Üniversite (Arapça) 3328 (21^b-23^b); 14) Üniversite (Arapça) 4222 (228^b-238^b); 15) Üniversite (Arapça) 6409 (195^b-205^a); 16) Veliyeddin Efendi 3271 (23^b-36^a), 941 istinsahlı.

118. R. fi tahkik maḳal al-kā'ilin bi'l-ḫal min aşḫābina va aşḫāb al-ıtizal (GAL, Suppl., nr. 96).

Kelâma âit olup «Hâl risâlesi» diye anılmaktadır. Naşîr al-Dîn al-Tûsi'nin Mu'tezileyi tutmasına karşı reddiyedir.

Başlangıç: الحمد لله الملك المتعال ذی الجلال والجمال...

Yazmalar: Âtîf Efendi 2802 (48^a-51^a); 2) Âtîf Efendi 2816 (204^b-206^b); 3) Ayasofya 4794 (239^b-242^b); 4) Ayasofya 4797 (84^a-87^a); 5) Ayasofya 4820 (21^b-23^b); 6) Bağdatlı Vehbi 2041 (278^a-281^b); 7) Bayazıd 8046 (132^a-135^b); 8) Bayazıd 18.096 (S. 541-552); 9) Çelebi Abdullah 392 (127^b-131^a); 10) Esad Efendi 3618 (103^a-105^b); 11) Esad Efendi 3646 (117^b-119^b); 12) Esad Efendi 3734 (58^b-60^b); 13) Hacı Mahmud Efendi 5689 (15^a-18^a); 14) Hasan Hüsnü Paşa 65 (187^b-191^b); 15) Hasan Hüsnü Paşa 121 (117^b-120^b), 979 istinsahlı; 16) Hüdâî 1813 (6^b-11^a); 17) İsmihan Sultan 429 (19^b-22^a); 18) Karaçelebizâde Hüsâmeddin 344 (84^b-87^b); 19) Kılıç Ali Paşa 1028 (91^b-95^a), 986 istinsahlı; 20) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (211^a-213^a); 21) Lâleli 3646 (127^b-132^a); 22) Lâleli 3761 (60^b-64^a); 23) Murad Molla 1830 (110^b-112^a); 24) Murad Molla 1831 (212^b-214^b); 25) Murad Molla 1834 (200^a-202^a); 26) Pertev Paşa 653 (196^a-

200^a); 27) Reşid Efendi 1005 (14^b-16^b), [Sonu eksik]; 28) Reşid Efendi 1031 (263^a-267^b); 29) Reşid Efendi 1032 (89^b-92^a), 30) Reşid Efendi 1045 (101^b-104^b); 31) Revan 2011 (55^b-58^b); 32) Revan 2022 (131^b-134^a), 1014 istinsahlı; 33) Revan 2032 (390^b-393^a); 34) Üçüncü Ahmed 1545 (212^b-215^a); 35) Üniversite (Arapça) 1511 (1^b-5^b); 36) Üniversite (Arapça) 1573 (18^b-22^a); 37) Üniversite (Arapça) 1589 (316^b-322^b), (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı); 38) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 188-196), 1283 istinsahlı; 39) Üniversite (Arapça) 4222 (201^a-204^b); 40) Üniversite (Arapça) 4768 (279^a-285^a); 41) Veliyeddin Efendi 3271 (18^b-23^a), 935 istinsahlı.

119. *R. fi tahkik hakikat al-ıtafra va hakikat al-cism (GAL, Suppl., nr. 59).*

Hikmete âit. Cismin neden yaratıldığı hakkındadır.

Başlangıç: الحمد لله الذي ذاته غير مشبه بالجسم ولا بالجوهر الفرد ...

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (47^b-49^a); 2) Âtuf Efendi 2816 (173^a-175^a); 3) Ayasofya 4794 (171^b-174^b); 4) Ayasofya 4797 (163^a-166^a); 5) Bağdatlı Vehbi 2041 (281^b-285^a); 6) Bayazıd 8046 (54^b-57^b); 7) Bayazıd 15.916 (71^b-74^b); 8) Bayazıd 18.096 (S. 240-252); 9) Esad Efendi 3551 (121^b-124^b); 10) Esad Efendi 3587 (138^a-140^b); 11) Esad Efendi 3618 (98^a-100^a); 12) Esad Efendi 3652 (98^a-101^a); 13) Hâlet Efendi 810 (54^b-58^a); 14) Hasan Hüsnü Paşa 65 (240^a-243^b); 15) Hasan Hüsnü Paşa 121 (230^b-233^b); 16) Karaçelebizâde Hüsameddin 344 (81^a-84^a); 17) Kılıç Ali Paşa 1028 (134^a-137^a); 18) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (213^a-215^a); 19) Lâleli 3645 (137^a-141^a); 20) Lâleli 3646 (15^b-19^b), Sonu eksik; 21) Murad Molla 1830 (109^a-110^b); 22) Murad Molla 1831 (228^b-230^b); 23) Murad Molla 1834 (202^a-204^b); 24) Pertev Paşa 653 (102^a-105^b); 25) Reşid Efendi 1032 (221^b-223^a); 26) Reşid Efendi 1045 (105^b-108^b); 27) Revan 2011 (64^a-67^a); 28) Revan 2032 (385^a-387^b); 29) Üçüncü Ahmed 1545 (137^a-140^b), 976 istinsahlı; 30) Üçüncü Ahmed 1545 (296^b-299^b), 981 istinsahlı; 31) Üniversite (Arapça) 1511 (14^b-18^b); 32) Üniversite (Arapça) 1589 (305^b-311^a), (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı), 33) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 181-188), 1283 istinsahlı; 34) Üniversite (Arapça) 4222 (194^b-198^a); 35) Üniversite (Arapça) 6409 (213^b-217^a); 36) Üniversite (Arapça) 6409 (243^a-246^b); 37) Veliyeddin Efendi 3235 (51^a-53^a), 1102 istinsahlı; 38) Veliyeddin Efendi 3271 (200^b-205^b), 934 istinsahlı.

120. *Tacvîd al-Tacrîd (GAL, I, 509; Suppl., II, 673, nr. 155).*

Naşir al-Din al-Ṭūsî (ölm. 672/1274)'nin *Tacrîd al-akâ'id* adlı kelâma dâir eserinin tenkîdidir.

Yazma: 1) Revan 2022 (99^a-100^a), 1009 istinsahlı.

121. Risala fi bayan al-ruh va'l-casad.

Başlangıç: الحمد لله والصلوة على نبيه وعلى آله واصحابه المؤيد باسلامه فهذه رسالة في بيان الروح ان الروح الانسانية افضل الخلق...

Yazmalar: 1) Âşir Efendi 441 (21^b-23^b), başlangıç değişik; 2) Hacı Mahmud Efendi 1991 (71^b-73^b); 3) Fatih 5337 (71^b-73^a).

122. R. fi 'l-mahiyat.

Kelâma ait.

Başlangıç: الحمد لله والصلوة على نبيه ان ارباب تكسب والعيان لا يتكرونها ثبوت الماهيات كيف وهم يقولون بالاعيان الثابتة ولا يتكرونها نسبة الوجود اليها وانما يتكرونها الممكن...

Yazmalar: Köprülü Mehmed Paşa 1580 (191^a-191^b); 2) Muhtelit 1690 (69^b); 3) Murad Buhârî Tekkesi 327 (207^b-208^b); 4) Murad Molla 1834 (175^b-176^a); 5) Reşid Efendi 442 (74^b-75^b); 6) Revan 2022 (183^a-183^b), 1014 istinsahlı.

123. R. fî tafzîl al-başar 'ala 'l-malak (GAL, Suppl., nr. 25).

İnsanların meleklerden üstün olduğu hakkında.

Başlangıç: الحمد لله الذى كرم بنى آدم و فضله على كثير من مخلوقاته تفضيلا...

Basma: *Rasa'il İbn Kamal*, İstanbul, 1316, s. 117-124.

Yazmalar: 1) Ayasofya 4794 (63^b-67^a); 2) Ayasofya 4820 (81^b-84^a); 3) Bağdatlı Vehbi 2041 (251^b-255^b); 4) Bayazıd 8046 (107^b-111^a); 5) Bayazıd 18.096 (S. 451-464); 6) Çelebi Abdullah 391 (33^b-33^a); 7) Esad Efendi 3646 (74^b-76^b); 8) Esad Efendi 3652 (114^b-117^a); 9) Fatih 5381 (19^b-25^a); 10) Hâlet Efendi 810 (40^b-44^a), 998 istinsahlı; 11) Hüdâî 1796 (178^a-181^a); 12) Hüdâî 1813 (11^b-16^b); 13) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 710 (144^b-147^b); 14) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (197^a-199^a); 15) Lâleli 3646 (174^b-180^a); 16) Lâleli 3682 (123^a-126^b); 17) Murad Molla 1831 (185^b-188^a); 18) Murad Molla 1834 (181^b-184^a);

19) Pertevniyal 893 (51^a-53^b), 982 istinsahlı; 20) Pertev Paşa 653 (168^b-172^b); 21) Revan 2032 (464^b-467^a); 22) Üçüncü Ahmed 1545 (215^b-219^b), 979 istinsahlı; 23) Üniversite (Arapça) 1499 (14^b-16^b); 24) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 355-361), 1283 istinsahlı; 25) Üniversite (Arapça) 4222 (337^b-342^a); 26) Üniversite (Arapça) 4768 (182^b-185^b); 27) Üniversite (Arapça) 6409 (1^b-5^b), Sonu eksik.

124. R. fi tafzil rusul al-başar 'ala rusul al-mala'ika (GAL, Suppl., nr. 26).

İnsan peygamberlerinin melek peygamberlerinden üstün olduğu hakkındadır.

Başlangıç: و رسل البشر افضل من رسل الملائكة و رسل الملائكة افضل من عامة البشر
و عامة البشر افضل من عامة الملائكة ..

Yazma: 1) Hasan Hüsnü Paşa 121 (304^a-305^a), 170 x 102 (132 x 67) ölçümünde 21 satırlı.

125. R. fi bayan hakikat al-nafs va 'l-rūh (krş. GAL, Suppl., nr. 67).

Kelâma ait.

Başlangıç: الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على محمد و آله اجمعين و بعد فهذه رسالة
رتبناها في حقيقة النفس والروح هل هما شيء واحد ...

Yazmalar: 1) Esad Efendi 3523 (148^a-149^a), 1108 istinsahlı; 2) Esad Efendi 3632 (223^b-224^a); 3) Hafid Efendi 452 (79^b-80^a); 4) Hasan Hüsnü Paşa 509 (24^b-26^b).

126. R. fi 'l-îmān.

Başlangıç: الحمد لله الذي نور قلوب الاولياء بنور الايمان وبشرهم بمد الخزن ...

Yazma: 1) Lâleli 3711 (116^b-118^b), 220 x 160 (170 x 72) ölçümünde 31 satırlı.

127. R. fi 'l-iman fi 'orf ahl al-şar'.

Başlangıç: قوله و اما في الشرع يعني ان الايمان في عرف اهل الشرع ...

Yazmalar: 1) Hâlet Efendi 810 (202^a-207^a); 2) Reşid Efendi 1049 (138^b-147^a).

128. *Şarh R. işbat al-ıacib al-kadim* (GAL, Suppl., nr. 163, Suppl., II, 307).

al-Davvani (ölm. 907/1501)'nin kelâma âit risâlesinin şerhi.

Başlangıç: سبحانك سبحانك التمتع والتزبه والابعاد...

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2816 (228^a-240^b); 2) Kılıç Ali Paşa 568 (116^b-141^a).

129. *Şarh dîbaca tahzib al-mantik va 'l-kalām.*

al-Taftāzanı (ölm. 792 h.)'nin kelâma ait eserinin önsözünün şerhi.

Başlangıç: الحمد لله على نواله والصلاة على محمد وآله...

Yazma: 1) Âtîf Efendi 2816 (240^b-246^a), 285 x 170 (215 x 115) ölçümünde 31 satırlı.

130. [*Kelime-i tevhid hakkında*].

Başlangıç: افضل باجرى على اللسان حمداً و شكراً...

Yazmalar: 1) Hâlet Efendi 810 (223^b-225^b); 2) Reşid Efendi 1049 (176^a-181^b).

131. *R. fi tahkik al-mu'ciza.*

Başlangıç: الحمد لله الثابت وجوده بالبنات الباهرة...

Basma: *Rasā'il İbn Kamāl*, s. 137-148.

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 450 (79^b-85^a); 2) Âtîf Efendi 2816 (126^a-129^a); 3) Ayasofya 4794 (283^b-288^b); 4) Ayasofya 4797 (30^a-35^a); 5) Bağdatlı Vehbi 25 (23^b-29^b), 972 istinsahlı; 6) Bağdatlı Vehbi 2041 (321^a-327^b); 7) Bayazıd 8046 (61^a-67^a); 8) Bayazıd 11.890 (8^b-13^b); 9) Bayazıd 18.096 (S. 265-286); 10) Dügümlü Baba 351 (77^a-84^a); 11) Esad Efendi 3546 (53^b-58^a); 12) Esad Efendi 3587 (107^a-111^b), Sonu eksik; 13) Esad Efendi 3618 (49^b-53^b); 14) Esad Efendi 3646 (40^b-44^a); 15) Esad Efendi 3652 (59^a-62^b); 16) Fatih 5337 (41^b-45^a); 17) Hacı Mahmud Efendi 1991 (53^b-59^a); 18) Hâlet Efendi 828 (35^b-39^b); 19) Hâlet Efendi Eki 239 (153^b-161^a); 20) Hasan Hüsnü Paşa 65 (62^b-68^a);

21) Hasan Hüsnü Paşa 121 (96^b-100^a); 22) Hüdâî 1796 (54^b-59^b); 23) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (30^a-33^b); Kılıç Ali Paşa 1028 (35^a-40^b), 985 istinsahlı; 25) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (100^b-105^a), bu nushanın müstensihisi, sonda kendisini şöyle takdim ediyor : Şâlih Maḥmad b. Aḥmed b. Sulaymân b. Kamâl... Böylelikle Kemalpaşaoğlu'nun oğlu olduğu anlaşılıyor; 26) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (236^a-239^b); 27) Lâleli 3645 (148^b-153^a), 970 istinsahlı; 28) Lâleli 3761 (4^b-10^a); 29) Murad Molla 1831 (237^b-241^b); 30) Murad Molla 1834 (227^b-231^b); 31) Murad Molla 1834 (322^a-326^a); 32) Pertev Paşa 653 (109^b-116^a); 33) Râgıb Paşa 1460 (177^b-180^b); 34) Revan 2011 (159^b-164^a); 35) Revan 2032 (107^a-111^b); 36) Revan 2047 (85^a-93^a); 37) Süleymaniye 1045 (127^b-135^a); 38) Üçüncü Ahmed 1545 (195^b-202^a), 976 istinsahlı; 39) Üniversite (Arapça) 1511 (40^a-47^a); 40) Üniversite (Arapça) 1589 (93^b-105^a), (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı); 41) Üniversite (Arapça) 3136 (194^b-199^b); 42) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 285-298), 1283 istinsahlı; 43) Üniversite (Arapça) 4222 (57^b-64^b); 44) Üniversite (Arapça) 6409 (97^a-103^a); 45) Yahya Tevfik 440 (40^b-46^a).

132. R. fi tahkik haşr al-acsâd (GAL, Suppl., nr. 34).

Mebde' ve maâd meselelerinden ve cismânî maâddan bahseden bir risâledir.

Başlangıç:

الحمد لله رب العالمين و اليه المبدأ و اليه المعاد...

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 450 (97^b-105^a); 2) Âtîf Efendi 2816 (206^b-211^a); 3) Ayasofya 4794 (49^a-55^a); 4) Ayasofya 4797 (69^a-75^a); 5) Ayasofya 4820 (72^b-78^a); 6) Bağdatlı Vehbi 25 (8^b-15^b); 7) Bağdatlı Vehbi 2041 (285^b-293^a); 8) Bağdatlı Vehbi 2114 (13^b-23^a), Recep 869 istinsahlı; 9) Bayazıd 8023 (46^b-52^b), 982 istinsahlı; 10) Bayazıd 8046 (67^b-75^a); 11) Bayazıd 18.096 (S. 287-314); 12) Çorlulu Ali Paşa 94 (21^a-30^b); 13) Dügümlü Baba 351 (87^b-97^a); 14) Esad Efendi 1475 (101^b-108^b); 15) Esad Efendi 1694 (49^a-55^a); 16) Esad Efendi 3587 (28^a-34^a); 17) Esad Efendi 3646 (93^b-98^a); 18) Esad Efendi 3662 (43^b-51^a); 19) Esad Efendi 3682 (562^a-568^a); 20) Esad Efendi 3790 (29^a-34^a); 21) Fatih 5337 (20^b-24^a); 22) Fatih 5340 (130^b-136^a); 23) Hacı Mahmud Efendi 1406 (135^b-150^a); 24) Hacı Mahmud Efendi 5689 (55^b-58^a); 25) Hâlet Efendi 810 (191^a-197^b); 26) Hâlet Efendi Eki 239 (44^a-53^a); 27) Hasan Hüsnü Paşa 65 (79^a-87^a); 28) Hasan Hüsnü Paşa 121 (191^a-197^b), 986 istinsahlı; 29) Hasan Hüsnü Paşa 509 (38^b-41^b); 30) Hasan Hüsnü Paşa 654 (129^a-138^b); 31) He-kimoğlu Ali Paşa 937 (129^b-134^b); 32) Hoca Seyid 40 (45^a-49^b); 33) Hüdâî 1813 (17^a-30^b); 34) İbrahim Efendi 860 (119^b-124^b); 35) İsmihan Sultan 429 (52^b-60^b); 36) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (118^a-123^b); 37) Kadızâde Mehmed 549 (43^b-45^b);

38) Kılıç Ali Paşa 1028 (49^b-56^a), 985 istinsahlı; 39) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (215^a-219^b); 40) Lâleli 3646 (150^a-161^b); 41) Lâleli 3682 (130^a-138^a); 42) Lâleli 3698 (99^b-105^b); 43) Lâleli 3710 (57^a-63^b); 44) Lâleli 3711 (95^a-100^b); 45) Lâleli 3761 (64^b-72^b); 46) Murad Molla 1831 (206^b-211^b); 47) Murad Molla 1834 (204^b-209^b); 48) Pertev Paşa 653 (116^a-124^b); 49) Râgıb Paşa 1460 (187^b-191^b); 50) Reşid Efendi 1005 (22^b-26^b); 51) Reşid Efendi 1049 (119^a-131^a); 52) Reşid Efendi 1053 (14^a-22^a); 53) Revan 2032 (119^b-125^a); 54) Süleymaniye 708 (79^b-81^b); 55) Üçüncü Ahmed 1545 (155^b-163^b); 56) Üniversite (Arapça) 223 (118^b-124^b), 948 istinsahlı; 57) Üniversite (Arapça) 1511 (5^b-14^b); 58) Üniversite (Arapça) 1589 (122^a-137^a), (zahriyedeki kayda göre müellif yazısı); 59) Üniversite (Arapça) 3691 (58^b-63^a); 60) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 196-212), 1283 istinsahlı; 61) Üniversite (Arapça) 4222 (75^b-84^a); 62) Üniversite (Arapça) 4768 (104^a-110^a), 1080 istinsahlı; 63) Üniversite (Arapça) 6409 (246^b-254^b); 64) Velîyeddin Efendi 3271 (184^b-196^b), 934 istinsahlı.

133. *Risāla fi hakikat al-ma'ad.*

Başlangıç: الحمد لله لوليه والصلوات على نبيه هذه لطائف على حقيقة المعاد ..

Yazma: 1) Fatih 5340 (42^b-43^b), 205 x 155 (151 x 79) ölçümünde 25 satırlı.

134. *R. fi tahkik al-kavl bi-“anna'l-şuhadā' ahyā' fi'l-dunyā”.*

Başlangıç: الحمد لوليه والصلوة على نبيه و بعد فهذه رسالة في تحقيق القول بان الشهداء احياء في الدنيا...

Basma: *Rasā'il İbn Kamāl*, İstanbul, 131, s. 92-96.

Yazmalar: 1) Âşir Efendi 459 (98^a-99^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (63^b-65^a); 3) Bağdatlı Vehbi 2041 (211^b-213^b); 4) Esad Efendi 3677 (179^b-180^b); 5) Fatih 5337 (58^a-59^a); 6) Fazıl Ahmed Paşa 329 (188^a-188^b); 7) Hacı Beşir Ağa 656 (167^a-167^b); 8) Hacı Mahmud Efendi 1991 (69^a-71^a); 9) Hafid Efendi 452 (101^b-103^a); 10) Hâlet Efendi 810 (173^b-175^b); 11) Hasan Hüsnü Paşa 1262 (36^a-38^b); 12) İbrahim Efendi 855 (51^b-55^b); 13) İbrahim Efendi 860 (40^a-41^a); 14) Kılıç Ali Paşa 1028 (270^b-272^a); 15) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (87^a-88^a); 16) Lâleli 3682 (86^a-88^a); 17) Murad Molla 1831 (152^b-154^a); 18) Murad Molla 1834 (148^b-150^a); 19) Pertev Paşa 621 (10^b-11^b); 20) Reşid Efendi 1049 (63^a-66^a); 21) Revan 2011 (141^b-143^b); 22) Serez 3880 (68^b-69^b); 23) Süleymaniye 1045

(135^a-137^b); 24) Şehid Ali Paşa 1226 (221^a-222^a); 25) Şehid Ali Paşa 2811 (256^a-257^a), 1003 istinsahlı; 26) Üniversite (Arapça) 1499 (25^a-27^a); 27) Üniversite (Arapça) 6445 (37^a-39^a).

135. R. fi "anna 'l-a'māl hal tūzan am la".

Ahrette sevap ve günâhların tartılıp tartılmıyacağı hakkında.

Başlangıç: الحمد لله الذى رفع السماء ووضع الميزان...

Basma: *Rasā'il İbn Kamal*, İstanbul 1316, s. 381-383.

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2816 (224^b-225^b); 2) Ayasofya 4794 (130^b-133^b); 3) Ayasofya 4820 (175^a-175^a); 4) Bağdatlı Vehbi 2041 (261^b-262^b); 5) Bayazıd 8046 (78^a-79^a); 6) Bayazıd 15.912 (5^a-5^b); 7) Bayazıd 18.096 (S. 324-328); 8) Esad Efendi 3646 (108^b-109^a); 9) Fatih 5366 (58^a-59^a); 10) Fatih 5388 (96^b-98^a); 11) Fatih 5403 (31^b-32^b); 12) Hacı Beşir Ağa 656 (260^b); 13) Hacı Mahmud Efendi 6314 (74^a-75^a); 14) Hâlet Efendi 828 (40^a-40^b); 15) Hasan Hüsni Paşa 65 (129^a-130^b); 16) Hasan Hüsni Paşa 509 (38^b-40^b); 17) Hüdâî 1796 (37^a-39^a); 18) İbrahim Efendi 855 (56^b-58^a); 19) Kasidecizâde Cüleyman Sırrı 656 (97^a-98^a); 20) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 710 (143^b-144^a); 21) Kılıç Ali Paşa 1028 (67^a-68^a); 22) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (97^b-98^a); 23) Lâleli 3682 (32^b-33^b); 24) Murad Molla 1831 (145^b-146^a); 25) Murad Molla 1834 (189^a-189^b); 26) Pertev Paşa 653 (127^b-129^a); 27) Râgıb Paşa 1460 (176^b-177^a); 28) Reşid Efendi 281 (85^a-86^b); 29) Reşid Efendi 1045 (161^b-162^a); 30) Revan 2011 (54^b-55^b); 31) Revan 2022 (134^a-134^b); 32) Revan 2032 (491^b); 33) Revan 2047 (93^a-94^b); 34) Süleymaniye 1045 (139^b-141^a); 35) Şehid Ali Paşa 2811 (104^a-104^b); 36) Şehid Ali Paşa 2811 (233^a).

136. R. fi 'l-canna.

Başlangıç: قال ابن عباس رضه اذا صار اهل الجنة...

Yazma: 1) Pertev Paşa 621 (50^b-52^a), 228 × 142 (170 × 90) ölçümünde 31 satırlı.

137. R. fi 'l-acal.

Ecel hakkında itikada âit makale.

Başlangıç: الحمد لوليه و لصلاة على نبيه اعلم ان مسألة الاجل...

Basma: *Macmu'at al-rasā'il*, İstanbul, 1312, s. 71-74.

Yazmalar: 1) Esad Efendi 3468 (153^a); 2) Fatih 5435 (23^b-24^b), Sayfa kenarında; 3) Hacı Beşir Ağa 406 (184^b-185^a); 4) Hacı Mahmud Efendi 2645 (103^b-104^b); 5) İbrahim Efendi 813 (32^a); 6) Reşid Efendi 985 (148^b); 7) Reşid Efendi 1000 (86^b-87^b); 8) Üniversite (Arapça) 2793 (112^b-113^a).

138. R. fi tashih lafz al-zindik va tavziḥ ma'nah dakik (GAL, Suppl., nr. 38).

Akaide âit makale. İslâmiyet bakımından zındıkları mütâlea etmektedir. Zındıklar hakkında Semerkand'da Şeyh 'İzz al-Din al-Kindî'nin ve Hakan İbrahim b. Mehmed Tamgaç Han'ın verdiği fetvalardan da bahsetmektedir.

Basma: *Rasā'il İbn Kamal*, İstanbul, 1316, s. 240-249.

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 454 (122^a-124^a); 2) Âşir Efendi 430 (181^b-185^a); 3) Âtîf Efendi 2816 (150^a-152^b); 4) Âtîf Efendi 2827 (53^b-60^a); 5) Ayasofya 4794 (99^b-104^a); 6) Ayasofya 4797 (183^a-187^b); 7) Ayasofya 4820 (176^a-179^b); 8) Bağdatlı Vehbi 2041 (224^b-230^a); 9) Bağdatlı Vehbi 2114 (35^b-42^a); 10) Bayazıd 8046 (90^b-95^a); 11) Bayazıd 18.096 (S. 365-381); 12) Dügümlü Baba 351 (108^a-114^b); 13) Esad Efendi 692 (92^b-94^b); 14) Esad Efendi 3551 (137^b-139^b); 15) Esad Efendi 3587 (58^a-62^a); 16) Esad Efendi 3618 (44^a-49^a); 17) Esad Efendi 3634 (70^b-75^b); 18) Esad Efendi 3646 (160^b-162^a); 19) Esad Efendi 3652 (51^b-54^b); 20) Esad Efendi 3821 (43^b-48^a); 21) Fatih 5337 (24^b-27^b); 22) Fatih 5340 (23^b-27^b); 23) Hacı Mahmud Efendi 1406 (108^a-120^a); 24) Hacı Mahmud Efendi 1991 (30^a-35^a); 25) Hâlet Efendi Eki 239 (35^b-41^a); 26) Hasan Hüsnü Paşa 65 (158^a-163^b); 27) Hasan Hüsnü Paşa 121 (137^b-143^a); 28) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (133^b-136^b); 29) İsmihan Sultan 428 (62^b-66^a); 30) Kılıç Ali Paşa 1028 (316^a-320^b); 31) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (174^b-177^b); 32) Lâleli 2433 (41^b-45^a), 968 istinsahlı; 33) Lâleli 3675 (31^b-37^a), 971 istinsahlı; 34) Lâleli 3698 (41^a-54^a); 35) Lâleli 3761 (49^b-54^a); 36) Murad Molla 1831 (348^b-351^b); 37) Murad Molla 1834 (157^a-160^a); 38) Nuruosmaniye 4909 (17^b-23^b), 1007 Muharrem sonu istinsahlı; 39) Pertevniyal 893 (139^b-143^a); 40) Pertev Paşa 653 (141^a-146^a); 41) Râgıb Paşa 1460 (159^b-162^a); 42) Reşid Efendi 1005 (43^a-45^a); 43) Reşid Efendi 1053 (1^b-6^b, Sonu eksik); 44) Revan 2032 (340^a-344^b); 45) Süleymaniye 653 (311^b-313^a); 46) Süleymaniye 708 (88^b-89^b); 47) Süleymaniye 1045 (116^b-123^a); 48) Süleymaniye 1046 (169^b-172^b); 49) Şehid Ali Paşa 1708 (28^a-32^a); 50) Üniversite (Arapça) 1589 (203^b-213^a), zahriyedeki kayda göre müellif yazısı; 51) Üniversite (Arapça) 3477 (1^b-4^a); 52) Üniversite (Arapça)

ça) 3813 (S. 129-141), 1283 istinsahlı; 53) Üniversite (Arapça) 4222 (129^a-134^b); 54) Üniversite (Arapça) 4768 (73^b-77^b), 1079 istinsahlı; 55) Üniversite (Arapça) 6409 (160^a-165^b); 56) Veliyeddin Efendi 3235 (37^a-40^b); 57) Veliyeddin Efendi 3271 (241^b-249^a), 942 istinsahlı.

139. *R. fi iman Fir'avn.*

Fir'avun'un imanını reddeden bu makalenin Kemalpaşa-oğlu'na âit olması şüphelidir (krş. *GAL*, II², 282 : al-Davvâni'nin. *R. fi imân Fir'avn Mūsā* adlı eseri). Aşağıdaki üç nushadan birincisinin başlangıcı ötekilerden biraz farklıdır.

Yazmalar: 1) Hâlet Efendi 810 (80^b-82^a), 998 istinsahlı; 2) Reşid Efendi 443 (40^b); 3) Reşid Efendi 985 (212^b-213^a).

140. *Tağyir al-Miftāh.*

Sirāc al-Dīn Abu Ya'qūb Yusuf al-Sakkāki (ölm. 626/1229)'nin edebiyattan bahseden *Miftāh al-'ulūm* adlı tanınmış eserinin tenkidi ve düzeltilmesidir. İki kısımdan ibârettir. Müellif ilk kısmı yazdıktan sonra esere bir hâşiye eklemiştir. Bâzi nushalarda eserin adı *Şarh Zubdat al-ma'ānī* olarak geçer. Bu listede tashih ve hâşiyeler ayrılmadan gösterilmiştir.

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2365, 177 yaprak; 2) Bayazıd 6126 (1^b-100^a), 992 istinsahlı; 3) Bayazıd 6126 (101^b-151^a); 4) Bayazıd 6129, 82 yaprak; 5) Bayazıd 10.817, 105 yaprak; 6) Damad İbrahim Paşa 989, 145 yaprak; 7) Damad İbrahim Paşa 990, 162 yaprak, 958 istinsahlı; 8) Fatih 4671 (Eski numarası: 4672), 94 yaprak; 9) Fatih 4672 (Eski numarası: 4673), 162 yaprak; 10) Feyzullah Efendi 1844, 127 yaprak, 949 istinsahlı; 11) Hacı Selim Ağa 1049 (1^b-72^a), 974 istinsahlı; 12) Hafid Efendi 371, 96 yaprak; 13) Harput 403, 84 yaprak; 14) İsmihan Sultan 350, 79 yaprak, 955 istinsahlı, Derginin üçüncü risâlesidir. Her risâle 1 den başlayıp numara almıştır; 15) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 697 (58^b-137^b); 16) Kemankeş 554, 204 yaprak; 17) Kılıç Ali Paşa 846 (Eski numarası: 864), 141 yaprak; 18) Lâleli 2783, 85 yaprak, 999 istinsahlı; 19) Lâleli 2847, 79 yaprak; 20) Lâleli 2848, 74 yaprak; 21) Lâleli 2858 (1^b-102^b); 22) Lâleli 2894, 88 yaprak; 23) Mehmed Âsım 503 (1^b-30^b), Sonu eksik; 24) Reşid Efendi 882 (1^b-73^b); 25) Serez 2532, 150 yaprak; 26) Şehid Ali Paşa 2172 (2^b-92^a), 1010 istinsahlı; 27) Şehid Ali Paşa 2213, 74 yaprak, 965 istinsahlı; 28) Şehid Ali Paşa 2249, 99 yaprak, 1116 istinsahlı; 29) Şehid Ali Paşa 2260 (1^b-200^b); 30) Üniversite (Arapça) 2947 (1^b-67^b); 31) Üniversite (Arapça) 2979 (1^b-144^b); 32)

Üniversite (Arapça) 3043, 98 yaprak, sonu eksik; 33) Veliyeddin Efendi 167 (132^b-191^b); 34) Veliyeddin Efendi 2746, 214 yaprak; 35) Veliyeddin Efendi 2748 (1^b-90^a); 36) Veliyeddin Efendi 2749, 184 yaprak; 37) Yozgat 845 93 yaprak. 1 Muharrem 948 istinsahlı.

141. R. fi 'l-balağa.

Başlangıç: تمهيد و تقسيم لما كان مدار البلاغة من جهة البيان...

Yazmalar: 1) Bağdatlı Vehbi 2041 (172^b-196^b); 2) Esad Efendi 2984, 18 yaprak; 3) Hüdâî 1796 (124^a-135^a); 4) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (124^a-133^b); 5) Murad Molla 1834 (124^a-135^b); 6) Revan 2022 (288^b-291^a), Sonu eksik; 7) Revan 2032 (281^b-294^b); 8) Üçüncü Ahmed 1545 (281^b-296^a), 981 istinsahlı;

142. R. fî talvîn al-hitâb (GAL, Suppl., nr. 79, 166).

Başlangıç: الحمد لله الذى انزل الكتاب تبياناً و جعل الخطاب الوائياً...

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2802 (77^b-85^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (316^a-320^b); 3) Ayasofya 4794 (206^b-215^a); 4) Esad Efendi 3652 (27^b-34^b); 5) Fatih 5337 (90^a-96^a); 6) Fatih 5381 (50^b-67^a); 7) Hâlet Efendi 810 (239^b-248^a); 8) Hasan Hüsnü Paşa 121 (339^b-348^a); 9) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (1^b-13^b); 10) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (16^a-21^a); 11) İsmihan Sultan 428 (36^b-40^b), Sonu eksik; 12) Kılıç Ali Paşa 1028 (306^a-313^b); 13) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (161^a-166^b); 14) Lâleli 3645 (125^b-137^a); 15) Lâleli 3646 (60^b-73^a); 16) Lâleli 3653 (172^b-181^b); 17) Murad Molla 1831 (130^b-136^b); 18) Murad Molla 1834 (110^b-116^b); 19) Reisülküttâb 1181 (111^a-116^a); 20) Revan 2011 (262^b-270^b); 21) Revan 2022 (278^b-286^a); 22) Revan 2032 (477^b-485^a); 23) Süleymaniye 1045 (1^b-12^b); 24) Üçüncü Ahmed 1545 (88^a-99^a); 25) Üniversite (Arapça) 3691 (39^a-44^b); 26) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 333-355), 1283 istinsahlı; 27) Üniversite (Arapça) 4768 (148^b-157^b); 28) Üniversite (Arapça) 6445 (10^a-18^b).

143. R. fi bayân uslûb al-hakim.

Belâgata ait makale.

Başlangıç: الحمد لله على الحكيم والصلوة على سيدنا...

Basma: *Rasâ'il İbn Kamāl*, İstanbul, s. 220-226.

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 450 (67^b-70^a); 2) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (44^b-46^a); 3) Âtîf Efendi 2802 (200^a-202^b); 4) Âtîf Efendi

2816 (211^a-212^b); 5) Âtîf Efendi 2827 (110^a-113^b); 6) Ayasofya 4797 (173^b-176^b); 7) Ayasofya 4820 (154^b-156^b); 8) Bağdatlı Vehbi 25 (19^b-22^b), 972 istinsahlı; 9) Bağdatlı Vehbi 2041 (148^b-152^a); 10) Bağdatlı Vehbi 2114 (23^b-27^a), Recep 968 istinsahlı; 11) Bağdatlı Vehbi 2141 (19^a-21^a); 12) Bayazıd 7903 (8^a-10^a); 13) Bayazıd 8023 (54^b-56^b), Sonu eksik; 14) Bayazıd 18.096 (S. 129-139); 15) Dügümlü Baba 351 (97^a-100^b); 16) Esad Efendi 3341 (69^a-70^a); 17) Esad Efendi 3481 (52^b-54^b); 18) Esad Efendi 3587 (85^a-87^a); 19) Esad Efendi 3643 (54^b-57^b); 20) Esad Efendi 3652 (85^b-87^a); 21) Esad Efendi 3675 (24^a-26^a); 22) Esad Efendi 3692 (25^a-26^b); 23) Fatih 5390 (137^b-140^a); 24) Hacı Beşir Ağa 656 (259^b-260^b); 25) Hacı Mahmud Efendi 1406 (100^b-107^b); 26) Hacı Mahmud Efendi 5478 (16^b-20^b); 27) Hacı Mahmud Efendi 5689 (67^b-68^a); 28) Hâlet Efendi 810 (197^b-200^a); 29) Hâlet Efendi Eki 239 (136^b-140^b); 30) Hasan Hüsnü Paşa 65 (141^a-144^b); 31) Hâsan Hüsnü Paşa 121 (188^b-191^a); 32) Hasan Hüsnü Paşa 1230 (53^b-57^b); 33) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (59^a-62^b); 34) İsmihan Sultan 428 (27^b-29^b); 35) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (143^a-145^a); 36) Kadızâde Mehmed 549 (46^b-48^b); 37) Kılıç Ali Paşa 1028 (76^b-79^b); 38) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (159^a-161^a); 39) Lala İsmail 732 (163^a-166^b); 40) Lâleli 2433 (134^a-136^b); 41) Lâleli 3711 (25^b-27^b); 42) Murad Molla 1831 (329^b-331^b); 43) Murad Molla 1834 (108^b-110^b); 44) Pertev Paşa 653 (58^b-62^b); 45) Râgıb Paşa 1460 (168^b-170^a); 46) Reşid Efendi 1049 (131^a-134^b); 47) Revan 2011 (188^a-190^b); 48) Revan 2022 (276^a-278^b); 49) Revan 2032 (334^a-336^b); 50) Revan 2047 (109^a-112^b); 51) Serez 3880 (26^b-29^a); 52) Süleymaniye 1045 (55^b-59^a); 53) Üniversite (Arapça) 1459 (108^a-109^a); 54) Üniversite (Arapça) 1589 (190^a-195^b), zahriyedeki kayda göre müellif yazısı; 55) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 161-167), 1283 istinsahlı; 56) Üniversite (Arapça) 4222 (122^a-125^b).

144. R. *fi tahkik al-muşakala.*

Arapçanın edebî sanatlarına, kelimelerin aldığı şekillere dair risâle.

Başlangıç :

الحمد لله المزمع عن مشاكلة الغير...

Basma : *Rasâ'il İbn Kamal*, İstanbul, 1316, s. 103-112.

Yazmalar : 1) Âtîf Efendi 2802 (59^a-61^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (270^b-271^a); 3) Ayasofya 4794 (131^b-133^b); 4) Bağdatlı Vehbi 2041 (166^b-169^a); 5) Bayazıd 18.096 (S. 120-128); 6) Esad Efendi 3341 (70^a-71^a); 7) Esad Efendi 3546 (22^a-24^a); 8) Esad Efendi 3646 (162^b-164^a); 9) Esad Efendi 3652 (7^a-8^b); 10) Esad Efendi 3682 (154^b-156^a); 11) Fatih 5340 (49^b-51^b); 12) Hasan Hüsnü Paşa 121 (337^b-339^b); 13) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (31^a-34^a); 14) Köprülü Meh-

med Paşa 1580 (121^a-122^a); 15) Lâleli 3653 (168^a), Sonu eksik; 16) Lâleli 3653 (171^a-172^a); 17) Lâleli 3682 (78^b-81^a); 18) Murad Molla 1831 (141^b-143^a); 19) Murad Molla 1834 (120^a-21^b); 20) Pertevniyal 893 (3^a-4^b); 21) Reisülküttâb 1193 (149^b-151^a); 22) Reşid Efendi 1031 (125^b-128^a); 23) Revan 2022 (286^b-288^a); 24) Revan 2032 (139^b-141^a); 25) Serez 3880 (34^a-35^b); 26) Süleymaniye 1045 (29^b-32^a); 27) Üçüncü Ahmed 1545 (99^b-102^a); 28) Üniversite (Arapça) 3691 (37^b-38^b).

145. *R. fi tahkik al-havâşş va 'l-mazayâ* (GAL, Suppl., nr. 77; krş. nr. 168).

Edebî sanatlar hakkında makale.

Başlangıç: الحمد لوليه والصلوة على نبيه وبعده فهذه رسالة ربناها في تحقيق الخواص والمزايا...

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (49^b-50^b), Sonu eksik; 2) Âtîf Efendi 2816 (135^b-137^a); 3) Ayasofya 4797 (179^b-182^b); 4) Ayasofya 4820 (152^a-154^a); 5) Bağdatlı Vehbi 2041 (204^b-208^a); 6) Bağdatlı Vehbi 2114 (31^b-35^a), 968 istinsahlı; 7) Bağdatlı Vehbi 2141 (23^b-25^b); 8) Bağdatlı Vehbi 2155 (48^b-50^a); 9) Bayazid 8046 (38^b-41^b); 10) Bayazid 18.096 (S. 183-194); 11) Düğümlü Baba 351 (104^b-108^a); 12) Esad Efendi 3587 (42^b-45^b); 13) Esad Efendi 3634 (43^b-46^b); 14) Esad Efendi 3646 (157^b-159^a); 15) Fatih 5390 (163^b-166^a), 1105 istinsahlı; 16) Hacı Mahmud Efendi 5689 (1^b-4^b); 17) Hacı Mahmud Efendi 5847 (37^a-39^b); 18) Hâlet Efendi 810 (175^b-178^b); 19) Hâlet Efendi 828 (31^b-33^b); 20) Hasan Hüsnü Paşa 65 (147^b-151^a); 21) Hasan Hüsnü Paşa 121 (222^b-225^a); 22) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (26^b-31^a); 23) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (110^b-112^b); 24) Hüdâî 1866 (28^a-32^a); 25) Kılıç Ali Paşa 1028 (313^b-316^a); 26) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (84^a-86^a); 27) Lâleli 3646 (108^b-112^b); 28) Murad Molla 1831 (326^b-328^b); 29) Murad Molla 1834 (144^b-146^b); 30) Pertev Paşa 621 (60^b-62^a); 31) Pertev Paşa 653 (81^b-85^b); 32) Râgıb Paşa 1460 (193^b-195^a); 33) Reisülküttâb 1193 (152^b-154^a); 34) Reşid Efendi 1005 (45^a-46^b); 35) Reşid Efendi 1031 (236^a-240^a); 36) Reşid Efendi 1049 (69^b-74^b); 37) Revan 2011 (180^b-183^a); 38) Revan 2022 (271^a-273^b); 39) Revan 2032 (331^b-334^a); 40) Süleymaniye 1045 (25^b-29^b); 41) Şehid Ali Paşa 1708 (37^b-40^a); 42) Üçüncü Ahmed 1545 (84^a-87^b), 975 istinsahlı; 43) Üniversite (Arapça) 1570 (43^a-45^a); 44) Üniversite (Arapça) 1589 (184^b-190^a), zahriyedeki kayda göre müellif yazısı; 45) Üniversite (Arapça) 3136 (32^b-38^a); 46) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 278-285), 1283 istinsahlı; 47) Üniversite (Arapça) 4222 (114^a-117^b).

146. R. fi tahkik ma'na 'l-nazm va 'l-şiyağa (GAL, Suppl., II, nr. 112).

Şiyağa kuyumculuk demektir. Kemalpaşa-oğlu, bu makalesinde, mânânın düzenlenmesinin kelimeleri yanyana getirmekten ibâret olmadığını ileri sürmektedir.

Başlangıç:

اعلم ان اساس البلاغة و قاعدة النصاحة...

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (42^b-44^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (134^a-135^b); 3) Ayasofya 4797 (176^b-179^b); 4) Bağdatlı Vehbi 2041 (208^a-211^b); 5) Bağdatlı Vehbi 2114 (27^b-31^a), 968 istinsahlı; 6) Bağdatlı Vehbi 2141 (21^b-23^b); 7) Bayazıd 8046 (35^a-38^a); 8) Bayazıd 18.096 (S. 176-182); 9) Düğumlu Baba 351 (100^b-104^b); 10) Esad Efendi 3551 (111^a-114^a); 11) Esad Efendi 3587 (45^b-48^a); 12) Esad Efendi 3646 (164^b-165^b); 13) Esad Efendi 3652 (87^b-90^a); 14) Fatih 5390 (166^b-169^a), 1105 istinsahlı; 15) Hacı Mahmud Efendi 5689 (4^b-7^b); 16) Hacı Mahmud Efendi 5847 (39^b-42^a); 17) Hâlet Efendi 810 (37^a-40^a), 998 istinsahlı; 18) Hâlet Efendi 828 (33^b-35^b); 19) Hasan Hüsnü Paşa 65 (144^b-147^b); 20) Hasan Hüsnü Paşa 121 (248^a-250^b); 21) Hüdâî 1866 (38^a-42^b); 22) Kılıç Ali Paşa 1028 (79^b-81^b), 986 istinsahlı; 23) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (210^b-214^b); 24) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (82^b-84^a); 25) Lâleli 3645 (116^a-119^b); 26) Lâleli 3646 (103^b-107^b); 27) Lâleli 3646 (113^a-117^a); 28) Lâleli 3682 (170^a-173^b); 29) Murad Molla 1831 (288^b-290^b); 30) Murad Molla 1834 (146^b-148^b); 31) Pertev Paşa 653 (76^b-81^a); 32) Râgıb Paşa 1460 (191^b-193^a); 33) Reşid Efendi 1031 (231^b-235^b); 34) Revan 2011 (207^b-210^b); 35) Revan 2022 (273^b-276^a); 36) Revan 2032 (329^a-331^b); 37) Süleymaniye 1045 (95^a-99^a); 38) Üçüncü Ahmed 1545 (80^a-83^b), 975 istinsahlı; 39) Üniversite (Arapça) 1589 (178^b-184^b), zahriyedeki kayda göre müellif yazısı; 40) Üniversite (Arapça) 3136 (38^b-40^b); 41) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 167-174), 1283 istinsahlı; 42) Üniversite (Arapça) 4222 (110^a-113^b).

147. R. fi tahkik anna şahib 'ilm al-ma'ânî yuşâriku 'l-luğavi fi'l-bahş 'an mufradât al-alfâz al-musta'mala fi 'l-kalam al-'urab (GAL, Suppl., nr. 111).

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2802 (51^b-54^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (191^b-193^b); 3) Bağdatlı Vehbi 2041 (144^b-148^b); 4) Esad Efendi 3546 (16^b-19^a); 5) Fatih 5337 (73^b-75^b); 6) Fatih 5381 (67^b-73^b); 7) Hacı Beşir Ağa 656 (100^a-101^b); 8) Hacı Mahmud Efendi 1956 (15^b-17^a); 9) Hacı Mahmud Efendi 5689 (8^a-10^b); 10) Hâlet Efendi 810 (16^a-19^b), 998 istinsahlı; 11) Hasan Hüsnü Paşa 65 (271^a-274^b); 12) Hasan Hüsnü Paşa 121 (215^b-219^b); 13) Hekimoğlu Ali Paşa 936

(17^b-22^a); 14) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (11^a-13^a); 15) Hüdâî 1866 (32^b-37^b); 16) Kılıç Ali Paşa 1028 (178^b-181^b); 17) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (196^a-200^a); 18) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (98^a-100^a); 19) Lâleli 3646 (117^a-122^a); 20) Lâleli 3682 (88^b-92^a); 21) Lâleli 3711 (170^b-173^a); 22) Murad Molla 1831 (120^b-122^b); 23) Murad Molla 1834 (106^b-108^b); 24) Murad Molla 1834 (362^b-365^a); 25) Pertevniyal 893 (41^a-43^b); 26) Revan 2022 (255^b-258^b); 27) Revan 2032 (456^b-459^b); 28) Revan 2047 (181^b-186^b); 29) Süleymaniye 1045 (16^a-20^b); 30) Üçüncü Ahmed 1545 (233^a-236^a), 982 istinsahlı; 31) Üniversite (Arapça) 1459 (98^a-99^b); 32) Üniversite (Arapça) 1575 (5^b-7^b); 33) Üniversite (Arapça) 1579 (91^b-97^a); 34) Üniversite (Arapça) 3691 (51^b-53^b); 35) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 236-244), 1283 istinsahlı; 36) Üniversite (Arapça) 4222 (329^b-333^b); 37) Üniversite (Arapça) 4768 (163^b-166^b).

148. R. fi 'l-macaz (krş. GAL, Suppl., nr. 119).

Mecazdan ve kısımlarından bahseden bu makalenin türlü nushalarındaki başlangıçlar başka başkadır.

Y a z m a l a r : 1) Âtîf Efendi 2802 (95^b-98^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (171^a-173^a); 3) Ayasofya 4794 (82^b-85^b); 4) Bağdatlı Vehbi 2041 (141^b-144^b); 5) Bağdatlı Vehbi 2041 (169^a-172^b); 6) Esad Efendi 3336 (108^b-109^b); 7) Esad Efendi 3481 (47^a-49^b); 8) Esad Efendi 3546 (24^a-27^a); 9) Esad Efendi 3652 (14^a-16^a); 10) Esad Efendi 3734 (54^a-55^b); 11) Fatih 5337 (82^b-85^a); 12) Fatih 5381 (42^b-49^a); 13) Hacı Beşir Ağa 666 (175^a-176^b); 14) Hâlet Efendi 828 (74^b-76^b); 15) Hasan Hüsnü Paşa 121 (219^a-222^b); 16) Hasan Hüsnü Paşa 1230 (1^b-6^a); 17) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (22^b-26^b); 18) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (9^a-11^a); 19) Kılıç Ali Paşa 1024 (212^a-214^b); 20) Kılıç Ali Paşa 1028 (280^a-283^a); 21) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (122^a-124^a); 22) Lâleli 3645 (75^b-80^a); 23) Lâleli 3653 (166^a-168^a); 24) Lâleli 3682 (98^b-102^a); 25) Murad Molla 1831 (280^b-282^b); 26) Murad Molla 1834 (121^b-124^a); 27) Nuruosmaniye 4890 (52^b-54^a); 28) Pertevniyal 893 (34^a-36^b), 982 istinsahlı; 29) Reisülküttâb 1193 (148^a-149^b); 30) Reşid Efendi 1045 (149^b-152^b); 31) Reşid Efendi 1052 (53^b-55^a); 32) Revan 2022 (258^b-261^a); 33) Revan 2032 (31^a-34^a); 34) Revan 2032 (276^a-281^a); 35) Serez 3880 (36^a-39^a); 36) Süleymaniye 708 (91^a-92^a); 37) Süleymaniye 1045 (21^a-25^b); 38) Tirnovalı 1412 (41^b-44^b), 1179 istinsahlı; 39) Üçüncü Ahmed 1545 (3^b-4^b); 40) Üniversite (Arapça) 3691 (23^b-26^a); 41) Üniversite (Arapça) 6445 (22^a-25^b).

149. R. fi bayān al-hakika va 'l-macaz (GAL, Suppl., nr. 119).

Başlangıç : الحمد لله ذى المن والاحسان والصلوة على رسوله المؤيد ببراعة المعاني وفصاحة البيان و على آله الكرماء واصحابه العظاماء . .

Yazmalar: 1) Bayazıd 8046 (42^a-46^a); 2) Bayazıd 18.096 (S. 195-209); 3) Fatih 5366 (59^b-62^b); 4) Hasan Hüsnü Paşa 65 (182^b-187^b); 5) Hüsrev Paşa 751 (105^b-109^a); 6) Kasideczâde Süleyman Sırrı 656 (74^b-77^a); 7) Kılıç Ali Paşa 1028 (87^b-91^b), 986 istinsahlı; 8) Murad Molla 1834 (359^b-362^b); 9) Pertev Paşa 621 (48^b-50^b); 10) Pertev Paşa 653 (86^b-92^a); 11) Reşid Efendi 1004 (182^b-187^a); 12) Reşid Efendi 1005 (12^b-14^b); 13) Reşid Efendi 1026 (179^b-182^a), 1168 istinsahlı; 14) Reşid Efendi 1031 (240^b-246^a); 15) Reşid Efendi 1052 (55^b-56^b); 16) Reşid Efendi 1090 (200^b-205^a); 17) Revan 2022 (251^b-255^a); 18) Şehid Ali Paşa 2811 (164^b-167^b); 19) Üniversite (Arapça) 1570 (31^b-34^a); 20) Üniversite (Arapça) 4222 (117^b-122^a).

150. R. fi tahkik al-kināya va'l-isti'āra (GAL, Suppl., nr. 120).

Başlangıç: اعل ان اللفظ الذى اريد به غير المعنى الموضوع له ...

Yazmalar: 1) Bayazıd 8046 (49^b-51^a); 2) Bayazıd 15.912 (75^a-76^b); 3) Bayazıd 18.096 (S. 222-228); 4) Hacı Beşir Ağa 656 (168^b-170^b); 5) Hacı Beşir Ağa 666 (177^a-177^b); 6) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (56^b-58^b); 7) Kasideczâde Süleyman Sırrı 656 (77^b-78^b); 8) Pertev Paşa 653 (96^b-98^a); 9) Reşid Efendi 1031 (123^a-125^a); 10) Süleymaniye 708 (91^a-92^a), Sayfa kenarında; 11) Süleymaniye 1045 (53^b-55^b); 12) Üniversite (Arapça) 6423 (23^a-25^a).

151. R. fi aksām al-isti'āra (GAL, Suppl., nr. 119).

Başlangıç: الحمد لونه والصلوة على نبيه اعلم ان الكلام الذى منبه التشبيه...

Yazmalar: 1) Pertevniyal 893 (10^b-11^a), 204 x 129 (155 x 75) ölçümünde 21 satırlı; 2) Serez 3880 (66^a-66^b).

152. [“Maâni” ve “beyân” hakkında risâle], (krş. GAL, Suppl., III, 1306, nr. 176).

Başlangıç: الحمد لله اورد التسميه والتحميد فى الفأحة على وفق ماورد فى ام الكتاب اينارا: طريقه الاخير ...

Yazmalar: 1) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (75^b-79^b); 2) Revan 2022 (241^a-247^b).

153. [“Beyân” ilmi hakkında risâle].

Müstakil bir risâle gibi nüshalarına rastlanan bu eser, bir başka risâlesinin ikinci kısmı olmalıdır.

Başlangıç: الفصل الثانی فی علم البیان لم یقبل...

Yazmalar: 1) Hâlet Efendi 40 (148^b-152^a); 2) Murad Molla 1834 (346^a-349^a); 3) Revan 2022 (307^a-310^b), 1009 istinsahlı.

15. [“*İcâz*” ve “*itnab*” hakkında risâle].

Başlangıç: الحمد لله رب العالمین والصلوة علی سیدنا خاتم النبیین وآله وصحبه اجمعین
واعلم ان الایجاز والاطناب...

Yazma: 1) Pertevniyal 893 (1^b-2^b), 204 x 129 (150 x 75) ölçümünde 21 satır.

155. *R. fi tahkik anna'l-lafz "kad yuzafu lima'nā mukayyad"* (GAL, Suppl., nr. 153).

Başlangıç: اعلم ان اللفظ قد یوضع لمعنی مقید...

Yazmalar: 1) Bayazıd 8046 (75^a-78^a); 2) Bayazıd 18.096 (S. 315-324); 3) Hâlet Efendi 810 (35^a-36^b), 998 istinsahlı; 4) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (14^a-14^b); 5) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 656 (81^b-83^a); 6) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (157^b-159^a); 7) Murad Molla 1831 (187^b-189^a); 8) Murad Molla 1834 (104^b-106^b); 9) Pertev Paşa 653 (124^b-127^b); 10) Reşid Efendi 1031 (191^b-195^a); 11) Revan 2022 (268^b-270^b); 12) Revan 2032 (235^b-237^b).

156. *'Ukūd al-farā'id.*

Başlangıç: الحمد له اهاب العطیة والصلاة علی خیر البریة و علمه اله ذوی النفوس النکیة
اما بعد فان معانی الاستعارات وما یعلق بها قد ذکرت...

Yazmalar: 1) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (13^a-14^a); 2) Nuruosmaniye 4909 (143^b-146^b), Muharrem sonu 1007 istinsahlı.

157. *R. fī ta'rif al-kalima* (GAL, Suppl., nr. 152).

Başlangıç: الكلمة لفظ وضع تعین مررد فی الكلمة لذان...

Yazmalar: 1) Bağdatlı Vehbi 2041 (119^a-121^a); 2) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (145^a-146^a); 3) Murad Molla 1834 (90^b-92^a).

158. R. fi funun al-sab'a.

Başlangıç: الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه اجمعين و بعد فاعذ: ان الفنون السبعة مما ينفي للمتعلق على الادب...

Yazma: 1) Esad Efendi 3646 (167^b168^b), 222 x 132 (158 x 71) ölçümünde 27 satırlı.

159. [Bazı bilginlerin bazı kelimeler üzerindeki kuruntusu hakkında risale].

Başlangıç: لی صاحب مثل داء البطن صحبته بودنی کودت الذئب للداعی ثنی علی جناہ الله: دالحة ثناء بعد علی زوج بن زباع...

Basma: *Risā'il İbn Kanāl*, İstanbul 1316, s. 250-257.

Yazmalar: 1) Bayazıd 8046 (79^b-84^a); 2) Bayazıd 18.096 (S. 332-343); 3) Murad Molla 1831 (148^b-151^a); 4) Pertev Paşa 653 (130^b-134^a); 5) Reşid Efendi 1031 (195^b-199^b).

160. Şarh al-Kaşidat al-hamriya (GAL, nr. 92; I, 263).

632 de ölen İbn al-Fāriz (ölm. 632/1235)' in meşhur kasidesinin şerhi.

Yazmalar: 1) Ali Emîrî Efendi (Farsça) 1001 (156^b-193^a); 2) Âşir Efendi 278 (61^a-81^b); 3) Âtîf Efendi 2816 (143^b-150^a); 4) Ayasofya 4797 (198^b-210^b); 5) Ayasofya 4820 (108^a-116^b); 6) Bağdatlı Vehbi 25 (36^a-45^b); 7) Bağdatlı Vehbi 1743 (59^b-71^a), 12 Cemaziyelevvel 1110 istinsahlı; 8) Bağdatlı Vehbi 2041 (343^b-344^a), Çok eksik; 9) Bağdatlı Vehbi 2114 (59^b-75^a), 968 istinsahlı; 10) Bayazıd 3431, 10 yaprak, Sonu eksik; 11) Dârülmesnevî 196, 19 yaprak; 12) Düğümlü Baba 351 (131^b-147^b); 13) Düğümlü Baba 441 (1^b-23^b); 14) Esad Efendi 1447 (278^b-285^a); 15) Esad Efendi 3519 (48^b-59^b); 16) Esad Efendi 3546 (27^a-36^a); 17) Esad Efendi 3587 (48^a-58^a); 18) Esad Efendi 3652 (72^b-81^b); 19) Esad Efendi 3682 (131^b-135^b), Sonu eksik; 20) Esad Efendi 3692 (171^b-176^a); 21) Fatih 5337 (61^b-69^a); 22) Hâlet Efendi 799 (294^b-301^b), 1022 istinsahlı; 23) Hâlet Efendi 818 (101^b-113^a); 24) Hasan Hüsnü Paşa 65 (164^a-177^a); 25) Hasan Hüsnü Paşa 121 (237^b-247^b); 26) Hüsnü Paşa 600 (80^b-91^b); 27) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 677 (258^b-269^b); 28) Kılıç Ali Paşa 1024 (419^a-429^b); 29) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (184^a-191^a); 30) Lala İsmail 732 (1^b-16^b); 31) Lâleli 2433 (72^b-83^a), 965 istinsahlı; 32) Lâleli 3645 (55^a-68^a); 33) Lâleli 3698 (6^b-19^b); 34) Lâleli 3707 (55^b-69^b); 35) Lâleli 3710 (23^b-33^a); 36) Murad Molla 1831

(271^b-279^b); 37) Murad Molla 1834 (167^b-175^b); 38) Nafiz Paşa 1506 (128^b-134^b); 39) Nuruosmaniye 4023, 10 yaprak, 43 yapraklık ilk risâleden sonra. Sonu eksik; 40) Râgıb Paşa 1460 (31^b-38^a); 41) Reisülküttâb 493 (144^b-162^a); 42) Reşid Efendi 858 (169^b-179^a); 43) Reşid Efendi 1005 (3^b-10^a); 44) Reşid Efendi 1031 (131^b-147^a); 45) Revan 2032 (355^a-364^b); 46) Revan 2037 (48^b-57^a), 1014 istinsahlı; 47) Üniversite (Arapça) 1589 (236^a-256^b), Zahriyedeki kayda göre müellif yazısı; 48) Üniversite (Arapça) 3691 (64^b-72^a); 49) Üniversite (Arapça) 4222 (148^b-160^b); 50) Üniversite (Arapça) 6404 (162^b-170^b).

161. Şarh marşiya Adam^cas. li'bnihî Hâbil (GAL, Suppl., nr. 93).

Uydurma bir mersiye için yazdığı tâlikat, Kemalpaşa-oğlu'nun bazı mes'eleler karşısındaki tutumunu göstermesi bakımından dikkate değer.

Başlangıç: تعیرت البلاد و من علیها فوجه الارض مقبر فییح...

Basma: *Rasâ'il İbn Kamâl*. İstanbul, 1316, s. 217-219.

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (46^a-46^b); 2) Âşir Efendi 459 (58^a); 3) Âtuf Efendi 2816 (204^a-204^b); 4) Âtuf Efendi 2827 (67^b-68^a); 5) Aya-sofya 4794 (129^b-130^a); 6) Ayasofya 4820 (12^a-12^b); 7) Bağdatlı Vehbi 2041 (117^b-119^a); 8) Bayazıd 8046 (79^b-80^a); 9) Bayazıd 18.096 (S. 328-330); 10) Esad Efendi 3634 (78^b-79^a); 11) Hacı Beşir Ağa 574 (30^a-30^b); 12) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (55^a-56^b); 13) Kasidicizâde Süleyman Sırrı 677 (244^b); 14) Kılıç Ali Paşa 1028 (303^a-303^b); 15) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (144^a-145^a); 16) Murad Molla 1831 (354^b-355^a); 17) Murad Molla 1834 (90^a-90^b); 18) Pertevniyal 893 (146^a); 19) Pertev Paşa 653 (129^a-129^b); 20) Revan 2032 (229^b-230^b); 21) Revan 2037 (34^a); 22) Süleymaniye 1045 (52^a-53^b); 23) Şehid Ali Paşa 2811 (171^a).

162. Hâşiya 'ala'l-İşārāt va'l-Tanbihat.

İbn Sina (ölm. 420)'nin mantık ve hikmete ait eserinin hâşiyesidir.

Başlangıç: الحمد لله رب العالمين والصلوة على سيدنا محمد وآله اجمعين قال الشيخ و انا اعيد وصيتي افول اراد بالوصيته...

Yazma: 1) Fatih 3027 (72^b-114^b), 215 x 157 (155 x 77) ölçümünde 23 satırlı.

163. Hâşiya 'alâ Hâşiyat al-Matâli' al-anvâr.

682' de ölen al-Kāzî Sirāc al-Din Maḥmūd b. Abi Bakr al-Urmavi (ölm. 682/1283)'nin mantığa âit *al-Maṭāli' al-anvār*'ına al-Curcāni tarafından yapılan hâşiyenin hâşiyesi.

Başlangıç: قال لما كان الجميل متناول الخ ذوق هذا مأخوذ...

Yazmalar: 1) Lâleli 3698 (63^a-96^b); 2) Revan 2032 (64^b-70^a).

164. R. fi ādāb al-bahş (GAL, Suppl., nr. 63).

Mantığa âittir.

Başlangıç: الحمد لمن حفظ المؤمنين من الخطاء والخلل...

Yazmalar: 1) Ayasofya 4808 (61^a-62^a); 2) Esad Efendi 3441 (269^b-271^a); 3) Esad Efendi 3551 (124^b-125^b); 4) Esad Efendi 3646 (159^b-160^a); 5) Hafid Efendi 179 [Mükerrer] (6^b-7^b); 6) Hâlet Efendi 810 (225^b-226^b); 7) Hâlet Efendi 828 (59^a-59^b); 8) Hasan Hüsnü Paşa 65 (127^b-129^a); 9) Hüdâî 1796 (83^a-84^a); 10) İbrahim Efendi 860 (41^b-42^a); 11) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 704 (140^b-143^a); 12) Kılıç Ali Paşa 1028 (66^a-67^a), 986 istinsahlı; 13) Mihrişah Sultan 39 (172^a-173^a); 14) Nuruosmaniye 4890 (146^a-146^b), kurşun kalemle düzeltilen yaprak numarası: 137^a-137^b dir; 15) Nuruosmaniye 4909 (83^b-84^b), 15 Rebiülâhr 1007 istinsahlı; 16) Râgıb Paşa 1460 (186^b-187^a); 17) Reşid Efendi 1049 (191^b-193^b); 18) Revan 2047 (83^a-85^a).

165. R. fi 'ilm al-adab.

Mantığa dâirdir.

Başlangıç: الحمد لوليه والصلوة على نبيه و على آله العظام و اصحابه الكرام و بعد فان آداب البحث علم يباحث عن احوال المتخصصين...

Yazmalar: 1) Bayazıd 7912 (8^b-9^b); 2) Bayazıd 8046 (103^b-104^a); 3) Bayazıd 18.096 (S. 436-439); 4) Esad Efendi 1414 (77^a-77^b); 5) Esad Efendi 3551 (88^b-89^b); 6) Esad Efendi 3665 (151^b-152^a); 7) Fatih 4715 (96^b-98^a); 8) Lala İsmail 706 (197^b-198^a); 9) Pertevniyal 893 (164^a-164^b); 10) Pertev Paşa 653 (163^b-164^b); 11) Reşid Efendi 1031 (282^a-283^a); 12) Servili 281 (89^a-90^a); 13) Şehid Ali Paşa 942 (111^a); 14) Şehid Ali Paşa 2313 (1^b-2^b); 15) Şehid Ali Paşa 2313 (71^a-71^b); 16) Şehid Ali Paşa 2811 (126^b); 17) Üniversite (Arapça) 1459 (94^b).

166. [*Mantık risâlesi*].

Kemalpaşa-oğlu'nun mantığa dâir üçüncü risâlesi.

Başlangıç: اعلم ان هذه فائدة من النظر مدارة ...

Yazma: 1) Pertevniyal 893 (32^a-32^b), 204 x 130 (150 x 75) ölçümünde 21 satırlı.

167. [*Azud al-Din al-İci'nin R. fi ādāb al-bahs'i hakkında risale*].

al-Kāzî 'Azud al-Dīn (ölm. 756/1355)'in *Ādāb al-bahs* risâlesi (bk. *GAL*, II, 208) münâzara usulünden bahseden ve kısmen mantığa bağlı olan bir eserdir.

Başlangıç: قدمه على كتاب الشهادة لاختصاصها في اعتبار الشرع...

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2816 (267^a-270^a); 2) Murad Molla 1834 (342^a-345^b); 3) Revan 2022 (163^a-167^a), 1009 istinsahlı.

168. *Talhîş al-Ādāb*.

Münâzarada soru sormak usûlleri hakkında makale.

Başlangıç: الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على محمد وآله اجمعين اعلم ان طريق السائل في المناظرة مسموعه عند المحققين...

Yazma: 1) Serez 3849 (188^a), 219 x 162 (160 x 70) ölçümünde 21 satır.

169. *Şarh Ādāb al-bahs*

'Azud al-Din al-İci'nin nr. 167'de bahsedilen risâlesinin şerhi.

Başlangıç: لك الحمد جعل الله تعالى...

Yazma: 1) Fatih 5340 (28^b-32^a), 205 x 155 (153 x 80) ölçümünde 25 satırlı.

170. *al-R. al-munīra* (*GAL, Suppl.*, nr. 134, 17 b).

Tasavvuf ve mev'izeye âittir.

Başlangıç:

الحمد لله الذي اعلى معالم العلم واعلامه...

Basmalar: Istanbul 1296, Sahaf Ahmed Efendi Matbaası, 53 s.; Istaubul 1286, Sahhaf Ahmed Efendi Matbaası, 48 s.; Istanbul 1289, Matbaa-i Âmire, 48 s.; Istanbul 1308, Cemal Efendi Matbaası, 59 s.

Yazmalar: 1) Bayazid 3217, 30 yaprak. 2) Esad Efendi 1188 (11^b-35^a); 3) Esad Efendi 1197 (1^b-45^b); 1163 istinsahlı; 4) Esad Efendi 1449 (1^b-45^b); 5) Esad Efendi 1744 (5^b-38^a), 1160 istinsahlı; 6) Esad Efendi 3540 (1^b-60^b); 7) Fatih 3139 (33^b-85^a); 8) Gelibolulu Tahir Efendi 56 (14^b-59^b), 1051 istinsahlı; 9) Hacı Beşir Ağa 412, 89 yaprak; 10) Hafid Efendi 460 (1^b-47^b), 1103 istinsahlı; 11) İbrahim Efendi 416 (106^b-132^b); 12) Kılıç Ali Paşa 1048 (324^a-325^a), 985 istinsahlı. Eserden bir parça; 13) Lâleli 2447, 32 yaprak, 1011 istinsahlı; 14) Lâleli 2448, 40 yaprak; 15) Murad Buhârî Tekkesi 328 (1^b-55^b), 1119 istinsahlı; 16) Nuruosmaniye 4890 (68^b80^b); 17) Süleymaniye 745, 92 yaprak; 18) Üniversite (Arapça) 3820, 36 yaprak; 19) Üniversite (Arapça) 5826 (1^b-40^b); 20) Üniversite (Arapça) 6405 (78^b-119^a), 1123 istinsahlı.

171. *R. fi tahkik al-hakk va ibtāl sā'ir al-şūfiya fi'l-rakş va'l-davarān.*

Söflerin raksını câiz görenlere reddiyedir.

Başlangıç:

الحمد لوليه والصلوة عز نبيه وبعد فهذه رسالة مرسته في تحقيق الحق
وابطال سائر الصوفيه في الرقص والدوران...

Yazmalar: 1) Dügümlü Baba 446 (87^b-89^a), 995 istinsahlı; 2) Esad Efendi 3790 (46^b-47^a), başı eksik; 3) Murad Buhârî Tekkesi 327 (210^b-212^b); 4) Reisülküttâb 1181 (101^b-103^a), 1038 istinsahlı; 5) Reşid Efendi 858 (206^b-207^b); 6) Reşid Efendi 985 (221^a-222^b), 1195 istinsahlı.

172. *R. fi madh al-sa'y va'l-zamm 'ala'l-batāla (GAL, Suppl., nr. 95).*

Çalışmanın övülmesi ve tembelliğin kınanması hakkındadır.

Başlangıç:

الحمد لله الذي علمنا وجه المكاسب...

Basma: *Ras'ail İbn Kamal*, Istanbul s. 334-389.

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (74^b-75^b); 2) Âtuf Efendi 2816 (355^b-357^b); 3) Âtuf Efendi 2827 (140^a-143^b); 4) Ayasofya 4794 (43^b-46^a);

5) Ayasofya 4797 (43^b-46^a); 6) Bağdatlı Vehbi 2041 (230^a-233^a); 7) Bağdatlı Vehbi 2114 (9^b-13^a), 968 istinsahlı; 8) Bağdatlı Vehbi 2141 (17^a-19^a); 9) Dügümlü Baba 351 (84^a-87^b); 10) Dügümlü Baba 446 (89^b-93^a), 995 istinsahlı; 11) Esad Efendi 3551 (82^b-85^a); 12) Esad Efendi 3587 (62^a-64^b); 13) Esad Efendi 3618 (22^b-26^a); 14) Esad Efendi 3646 (178^b-180^a); 15) Esad Efendi 3790 (139^b-141^a); 16) Fatih 5337 (18^b-20^a); 17) Fatih 5340 (72^b-75^a); 18) Fatih 5390 (140^b-142^b), 1105 istinsahlı; 19) Hacı Mahmud Efendi 1406 (128^a-135^a); 20) Hacı Mahmud Efendi 1991 (27^a-30^a); 21) Hâlet Efendi 810 (215^a-217^b); 22) Hâlet Efendi Eki 239 (32^a-35^a); 23) Hasan Hüsnü Paşa 65 (87^b-90^b); 24) Hasan Hüsnü Paşa 80 (66^b-77^a); 25) Hasan Hüsnü Paşa 121 (120^b-123^b), 979 istinsahlı; 26) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (117^b-119^b); 27) Hüdâî 1796 (175^a-177^b); 28) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (62^a-64^b); 29) Kadızâde Mehmed 549 (36^b-38^b); 30) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 679 (142^b-144^b); 31) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 710 (141^a-143^a); 32) Kılıç Ali Paşa 1028 (56^a-59^b); 33) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (177^b-179^b); 34) Lâleli 2433 (131^b-134^a); 35) Lâleli 3645 (142^b-146^a), 967 istinsahlı; 36) Lâleli 3710 (46^b-48^b); 37) Lâleli 3761 (1^b-4^a); 38) Murad Molla 1831 (146^b-148^b); 39) Murad Molla 1834 (160^a-162^a); 40) Müze 1635 (18^b-21^a); 41) Nuruosmaniye 2148; 120 yapraklık ilk bölümden sonra 22 yapraklık ikinci bölümde: 17^a-19^a 42) Râgıb Paşa 1460 (162^b-164^a); 43) Reşid Efendi 1049 (161^a-165^b); 44) Revan 2011 (258^a-261^b); 45) Revan 2032 (125^b-127^b); 46) Revan 2037 (31^b-33^b), 1014 istinsahlı; 47) Revan 2047 (94^b-98^b); 48) Şehid Ali Paşa 1708 (32^a-34^a); 49) Üçüncü Ahmed 1545 (76^b-79^b), 975 istinsahlı; 50) Üniversite (Arapça) 1573 (4^b-7^b); 51) Üniversite (Arapça) 1589 (137^a-142^b), Zahriyedeki kayda göre müellif yazısı; 52) Üniversite (Arapça) 3136 (187^b-189^b); 53) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 212-218), 1283 istinsahlı; 54) Üniversite (Arapça) 4222 (84^a-87^b); 55) Üniversite (Arapça) 4768 (62^a-64^a), 1079 istinsahlı; 56) Veliyeddin Efendi 3271 (1^b-5^b).

173. R. fî madh al-şabr

Başlangıç: ... قد مدح الله تعالى الصبر في مواضع من كتابه العزيز.

Yazmalar: 1) Bağdatlı Vehbi 2041 (368^a-369^b); 2) Murad Molla 1834 (338^a-339^a).

174. al-Ta'rifat.

Türlü konulardan bahseden ansiklopedik bir eser.

Başlangıç: ... الحمد لله حق حمده و الصلوة على خير ...

Yazmalar: 1) Hasan Hüsnü Paşa 1167, 102 yaprak; 2) Süleymaniye 1033 (247^b-360^a), 1155 istinsahlı.

175. R. durar al-fara'id.

Türlü konulardan bahseden bir risâledir. Müellif, risâleye ad koymamışsa da ayrı mevzûları «*farida*» diye birbirinden ayırdığı için bu ad ile tanınmıştır.

Başlangıç: فريدة التحدي هو في اللغة طلب اجري الامرين...

Rasa'il İbn Kamâl, İstanbul, 1316 s. 258-334,

Yazmalar: 1) Ali Emîrî Efendi (Arapça) 728, 26 yaprak; 2) Âşir Efendi 430 (1^b-26^a); 3) Âtîf Efendi 2802 (108^a-144^a); 4) Âtîf Efendi 2816 (94^b-125^b); 5) Âtîf Efendi 2827 (2^b-52^b), 955 istinsahlı; 6) Ayasofya 4820 (117^a-145^b); 7) Bayazıd 15.912 (29^a-70^a); 8) Esad Efendi 3600 (23^b-68^a); 9) Esad Efendi 3646 (132^b-153^a); 10) Esad Efendi 3676 (108^b-110^a). baştan bir parça; 11) Esad Efendi 3720 (106^a-145^a), Muharrem 1005 istinsahlı; 12) Fatih 5340 (86^b-118^b); 13) Fatih 5366 (15^b-45^b); 14) Fatih 5381 (74^b-142^b); 15) Hacı Beşir Ağa 656 (109^b-127^a), 995 istinsahlı; 16) Hacı Mahmud Efendi 6393, 35 yaprak, 1039 istinsahlı; 17) Hâlet Efendi 810 (89^b-108^b), 1001 istinsahlı; 18) Hâlet Efendi 813 (28^b-57^b); 19) Hasan Hüsnü Paşa 65 (305^a-345^a); 20) Hasan Hüsnü Paşa 121 (1^b-37^a); 21) Hüdâî 1796 (84^b-122^a); 22) İbrahim Efendi 813 (1^b-22^b); 23) İbrahim Efendi 860 (9^b-31^a), 5 Recep 1002 istinsahlı; 24) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (82^b-113^b); 25) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 675 (33^b-79^b); 26) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (48^b-69^b); 27) Lâleli 3653 (1^b-25^a); 28) Lâleli 3682 (36^b-77^a); 29) Lâleli 3698 (108^b-149^a); 30) Lâleli 3720 (183^b-236^b); 31) Murad Molla 1830 (1^b-20^a); 32) Murad Molla 1831 (291^b-314^a); 33) Murad Molla 1834 (7^b-32^b); 34) Nuruosmaniye 4890 (95^a-113^b); 35) Reisülküttâb 1183 (33^b-48^a); 36) Reisülküttâb 1193 (129^a-147^b), Recep 994 istinsahlı; 37) Reşid Efendi 283 (23^b-40^a); 38) Reşid Efendi 1031 (57^b-108^a); 39) Revan 2011 (1^b-40^a); 40) Revan 2022 (201^a-240^b); 41) Revan 2032 (197^b-229^b); 42) Üçüncü Ahmed 1545 (243^b-280^b); 43) Üniversite (Arapça) 1535 (1^b-29^b); 44) Üniversite (Arapça) 4330 (4^b-59^a); 45) Yahya Tefvik 440 (1^b-37^b).

176. R. fî tabakât al-a'immat al-hanafiya veya R. fî tabakat al-muctahidin (GAL, Suppl., nr. 124).

Yazmalar: 1) Ayasofya 4820 (84^b-92^a); 2) Bayazıd 11.888 (1^b-7^a);

3) Bayazid 18.096 (S. 381-406); 4) Esad Efendi 3646 (120^b-124^b); 5) Esad Efendi 3652 (108^b-114^a); 6) Esad Efendi 3787 (2^b-4^b); 7) Fatih 5374 (347^a-352^a); 8) Hacı Mahmud Efendi 1014 (13^a-23^a); 9) Hasan Hüsnü Paşa 65 (196^a-203^a); 10) Hasan Hüsnü Paşa 787 (33^b-39^a); 11) Kadızâde Mehmed 549 (1^b-6^b); 12) Kılıç Ali Paşa 1028 (98^a-105^b), 986 istinsahlı; 13) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (215^b-218^b); 14) Lâleli 3680 (84^b-102^b); 15) Nafiz Paşa 1181 (64^b-71^b); 16) Per-tev Paşa 653 (146^a-154^a); 17) Reşid Efendi 1031 (155^b-165^b); 18) Revan 2032 (134^a-139^a); 19) Veliyeddin Efendi 1343 (58^b-74^a).

177. R. fi tafsil al-firaḳ al-islāmiya.

Akaide dâir bir makale.

Başlangıç: قال النبي صلى الله عليه وسلم من أحدث حديثاً في الإسلام هك ومن
ابتدع بدعة...

Yazma: 1) Lâleli 3711 (114^b-116^a), 220 x 160 (170 x 70) ölçümünde değişik satırlı.

178. R. fî tabakāt al-fukahā' (GAL, Suppl., nr. 123).

Başlangıç: اعلم ان الفقهاء عن سميع طبقات...

Yazmalar: 1) Ali Emîrî Efendi (Farsça) 842 (56^b-57^a); 2) Âşir Efendi 233 (51^b-53^a); 3) Âşir Efendi 430 (100^b-101^a); 4) Âşir Efendi 459 (36^a-36^b); 5) Âtîf Efendi 2817 (55^a-55^b); 6) Âtîf Efendi 2827 (137^a-138^a); 7) Ayasofya 4820 (92^a-93^a); 8) Bağdatlı Vehbi 25 (58^a-58^b), 972 istinsahlı; 9) Düğümlü Baba 446 (75^a); 10) Esad Efendi 1475 (15^a-15^b); 11) Esad Efendi 3467 (28^a-28^b); 12) Esad Efendi 3475 (5^b); 13) Esad Efendi 3597 (99^b-100^a); 14) Esad Efendi 3634 (43^a); 15) Esad Efendi 3652 (50^b-51^a); 16) Esad Efendi 3668 (111^b-112^b); 17) Esad Efendi 3677 (165^a); 18) Esad Efendi 3739 (123^b-124^a); 19) Esad Efendi 3783 (7^b); 20) Esad Efendi 3792 (113^a-113^b); 21) Fatih 5080 (74^a-74^b); 22) Fatih 5339 (19^a-19^b); 23) Fazıl Ahmed Paşa 329 (9^a); 24) Feyzullah Efendi 2138 (187^a); 25) Hacı Mahmud Efendi 1406 (87^b-89^a); 26) Hacı Mahmud Efendi 2017 (94^a-95^b), 1103 istinsahlı; 27) Hafid Efendi 179 [Mükerrer] (6^a-6^b); 28) Hasan Hüsnü Paşa 65 (126^b-127^b); 29) Hasan Hüsnü Paşa 121 (125^b-126^a); 30) Hasan Paşa 260 (392^a); 31) Hasan Hüsnü Paşa 509 (26^b-28^a); 32) Hasan Hüsnü Paşa 787 (39^a-39^b), 30 Cemaziyelevvel 959 istinsahlı; 33) Lala İsmail 706 (175^b); 34) Lâleli 334 [mükerrer] (8^b); 35) Lâleli 2433 (103^b-104^a); 36) Lâleli 3678 (122^b-123^a); 37) Lâleli 3691 (64^b); 38) Lâleli 3720 (123^b-124^b); 39) Mihrişah Sultan 98 (216^b-217^a); 40) Muhtelit 1248 (135^b-137^a), 1132 istinsahlı; 41) Muh-

telit 1710 (22^b-23^b); 42) Nafiz Paşa 1181 (71^b-72^b); 43) Pertevniyal 893 (49^b-50^a); 44) Râgıb Paşa 1460 (195^b); 45) Reisülküttâb 944 (70^b-71^a); 46) Reşid Efendi 858 (206^a-206^b); 47) Reşid Efendi 1031 (173^b-174^b); 48) Reşid Efendi 1032 (156^a-157^a), 1117 istinsahlı; 49) Serez 620 (44^b); 50) Serez 3858 (79^a); 51) Servili 250 (61^a-61^b); 52) Şehid Ali Paşa 653 (184^b-185^a); 53) Şehid Ali Paşa 951 (54^a-54^b); 54) Şehid Ali Paşa 1939 (127^b-128^a); 55) Şehid Ali Paşa 1941 (55^b-56^a); 56) Şehid Ali Paşa 2725 (38^a-38^b); 57) Şehid Ali Paşa 2811 (129^a); 58) Üniversite (Arapça) 1459 (102^a); 59) Üniversite (Arapça) 1570 (8^b-9^a); 60) Üniversite (Arapça) 2461, 1 numaralı yapraktan önceki numaralı iki yapraktır; 61) Üniversite (Arapça) 3681 (75^b-76^b); 62) Üniversite (Arapça) 4768 (278^a-279^a); 63) Üniversite (Arapça) 6434 (7^b-8^a); 64) Yeni Cami 1181 (360^a-360^b).

179. R. fi bayan al-firağ al-zālla (GAL, Suppl., nr. 58).

Akâide dâir olup islâmiyette firağ al-zālla denilen bâtil mezhepler hakkındadır.

Başlangıç: الحمد لوليه والصلوة على نبيه الاول السوسطانية وهم نفوا حقائق الاشياء...

Yazmalar: 1) Bayazıd 8046 (101^a-103^a); 2) Bayazıd 18.096 (S. 428-435); 3) Esad Efendi 3796 (95^b-96^a); 4) Kılıç Ali Paşa 1028 (296^a-297^b); Reşid Efendi 1031 (278^b-281^a).

180. R. fi 'l-muštalahāt al-muhaddišin (GAL, Suppl., nr. 17 a).

Muhaddislerin istilahları.

Başlangıç: اما بعد حمد الله والصلوة على نبي امته فنقول هذه رساله مموله في... مصطلحات المحدثين الموقوف ما ليس بمتصل...

Yazmalar: 1) Bağdatlı Vehbi 2041 (366^b-368^a); 2) Esad Efendi 3652 (48^a-48^b); 3) Murad Molla 1834 (339^a-339^b); 4) Nuruosmaniye 4890 (52^a-52^b).

181. al-Falah fī şarh al-Marāh (GAL, Suppl., II, 14).

Ahmed b. 'Alī b. Mas'ūd (h. VIII. asır)'un Arap gramerine dâir *Marāh al-arvāh* adlı tanınmış eserinin şerhidir. Bu eser Kemalpaşa-oğlu'na isnad olunuyorsa da, bu kesin olarak belli değildir. Nitekim Kâtib Çelebi de (*Kaşf al-zunūn*, II, 1651) eserin Kemalpaşa-oğlu'na ait olduğu «söylenmektedir» diyerek du şüpheliyi açıklamaktadır.

Basmalar: İstadbül 1289, Matbaa-i Âmire; İstanbul 1297, Esad Efendi Matbaası; İstanbul 1298, Mehmed Esad Matbaası; İstanbul 1304, Karabet ve Kasbar Matbaası; İstanbul 1306, Matbaa-i Âmire.

Yazmalar: 1) Bayazid 11.282, 92 yaprak; 2) Feyzullah Efendi 2050, 313 yaprak, 1091 istinsahlı; 3) Lâleli 3101, 142 yaprak; 4) Pertev Paşa 579 (1^b-110^a), 1048 istinsahlı; 5) Serez 3392, 135 yaprak, 6) Veliyeddin Efendi 3072, 122 yaprak, 1063 istinsahlı.

182. R. fi tahkik ta'rib al-kalimat al-a'camiya (GAL, Suppl., nr. 109).

Arapçaya başka dillerden giren kırk kadar kelimenin aslını inceleyen bir risâledir. İncelediği kelimeler arasında *Semer kand* ve *siyasa* de vardır. Bu sonuncusunu Farsça « üç » demek olan *se* ile Türkçe « tertîb » demek olan *yasa*'dan birleşmiş diye göstermektedir.

Başlangıç: الحمد لله الذى جعل مبنى كلام العرب...

Bu risâle, Ticaret Nezâreti Müşteşar Muavini İsmail Ârif tarafından Türkçeye çevrilmiştir. (İstanbul 1290, Cevâib Matbaası, 37 sayfa).

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 450 (57^b-67^a); 2) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (76^b-81^a); 3) Amcazâde Hüseyin Paşa 454 (116^b-121^b); 4) Âşir Efendi 430 (101^b-109^b); 5) Âtîf Efendi 2802 (188^a-197^b); 6) Âtîf Efendi 2816 (164^b-170^a); 7) Âtîf Efendi 2827 (70^a-83^a); 8) Ayasofya 4794 (91^a-99^b); 9) Ayasofya 4797 (188^a-189^b); 10) Ayasofya 4820 (24^a-31^a); 11) Bağdatlı Vehbi 1731 (63^a-71^b), Safer 1051 istinsahlı; 12) Bağdatlı Vehbi 2041 (213^b-224^b); 13) Bağdatlı Vehbi 2114 (42^b-55^a), 968 istinsahlı; 14) Dügümlü Baba 351 (114^b-127^b); 15) Esad Efendi 3585 (34^a-42^b); 16) Esad Efendi 3634 (18^b-26^a); 17) Esad Efendi 3646 (169^b-173^a); 18) Esad Efendi 3652 (65^a-72^b); 19) Esad Efendi 3748 (131^b-140^a), 1182 istinsahlı; 20) Fatih 5340 (121^b-129^a); 21) Hacı Beşir Ağa 656 (88^b-92^b), 997 istinsahlı; 22) Hacı Mahmud Efendi 1406 (60^a-80^a), Sonu eksik; 23) Hacı Mahmud Efendi 5478 (1^b-15^b); 24) Hacı Mahmud Efendi 6027 (1^b-15^a); 25) Hâlet Efendi 317 (70^b-79^b); 26) Hâlet Efendi 810 (147^a-154^a); 27) Hâlet Efendi 828 (51^a-58^a); 28) Hâlet Efendi Eki 239 (122^b-136^a); 29) Hasan Hüsnü Paşa 65 (106^b-118^a); 30) Hasan Hüsnü Paşa 121 (59^b-68^b); 31) Hasan Hüsnü Paşa 787 (44^b-52^b); 32) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (41^a-46^b); 33) İbrahim Efendi 860 (32^b-38^a), 6 Recep 1002 istinsahlı; 34) İsmihan Sultan 428 (52^b-60^b); 35) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (124^a-132^a); 36) Kadızâde Mehmed 549 (24^b-31^b); 37) Karaçelebizâde Hüsameddin 349 (13^b-22^b); 38) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 677 (245^b-257^b);

39) Kılıç Ali Paşa 1024 (1^b-10^a), 1025 istinsahlı; 40) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (108^b-115^b), 1013 istinsahlı; 41) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (89^b-95^a); 42) Lâleli 2433 (110^b-120^b), 965 istinsahlı; 43) Lâleli 3682 (158^a-169^b); 44) Lâleli 3710 (80^a-88^a); 45) Lâleli 3761 (17^b-27^b); 46) Murad Molla 1831 (340^b-347^b); 47) Murad Molla 1834 (150^a-157^a); 48) Nafiz Paşa 1425, 15 yaprak; 49) Pertevniyal 893 (131^b-138^b); 50) Râgıb Paşa 1460 (38^b-44^a); 51) Reşid Efendi 283 (37^b-40^a); 52) Reşid Efendi 1005 (35^b-41^a); 53) Reşid Efendi 1031 (110^b-122^a); 54) Reşid Efendi 1049 (16^a-31^a); 55) Reşid Efendi 1053 (7^a-13^b), Başı eksik; 56) Revan 2011 (82^a-92^a), 991 istinsahlı; 57) Revan 2032 (346^b-354^b); 58) Revan 2037 (36^b-44^a), 1014 istinsahlı; 59) Süleymaniye 708 (85^b-88^a); 60) Süleymaniye 1045 (102^b-116^b); 61) Süleymaniye 1046 (161^a-167^b); 62) Şehid Ali Paşa 1708 (14^b-23^a); 63) Üniversite (Arapça) 1496 (143^b-151^a); 64) Üniversite (Arapça) 1575 (1^b-5^a); 65) Üniversite (Arapça) 1589 (217^a-236^a), zahriyedeki kayda göre müellif yazısı; 66) Üniversite (Arapça) 3136 (56^b-63^a), 943 istinsahlı; 67) Üniversite (Arapça) 4222 (137^a-148^a); 68) Üniversite (Arapça) 4770 (21^b-37^a); 69) Üniversite (Arapça) 6124, 17 yaprak; 70) Üniversite (Türkçe) 3768 (6^b-21^a), 1007 istinsahlı; 71) Veliyeddin Efendi 3235 (29^b-37^a); 72) Veliyeddin Efendi 3271 (258^b-269^b), 941 istinsahlı.

183. R. min al-tabyi'îya (GAL, Suppl., nr. 115).

Arapçadaki *min* edâtı hakkındadır.

Başlangıç: الحمد لوليه والصلوة على نبيه اعلم ان التبعيضية المعتبرة في من التبعيضية ...

Basma: *Rasâ'il* İstanbul 1316 s. 234-239.

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 451 (22^b-24^a); 2) Âtîf Efendi 2802 (38^b-41^a); 3) Âtîf Efendi 2816 (197^b-199^b); 4) Ayasofya 4794 (104^a-106^b); 5) Ayasofya 4820 (157^a-159^a); 6) Bağdatlı Vehbi 2041 (123^a-126^b); 7) Bayazıt 18.096 (S. 559-569); 8) Esad Efendi 3481 (50^a-52^a); 9) Esad Efendi 3551 (76^a-79^a); 10) Esad Efendi 3652 (37^a-38^b); 11) Feyzullah Efendi 1883 (142^b-143^b); 12) Hacı Mahmud Efendi 5689 (51^b-53^b); 13) Hasan Hüsnü Paşa 65 (295^a-298^a); 14) Hasan Hüsnü Paşa 121 (335^a-337^a); 15) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (34^a-38^a); 16) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (37^b-39^a); 17) İsmihan Sultan 428 (33^b-35^b); 18) Kılıç Ali Paşa 1028 (303^b-306^a); 19) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (152^b-156^b); 20) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (147^a-149^a); 21) Lâleli 3646 (145^b-150^a); 22) Lâleli 3704 (120^b-124^b); 23) Lâleli 3711 (173^a-175^b); 24) Murad Molla 1831 (332^b-334^b); 25) Murad Molla 1834 (93^a-95^a); 26) Pertevniyal 893 (128^b-130^b); 27) Pertev Paşa 653 (205^a-210^b); 28) Revan 2011 (191^a-193^b); 29) Revan 2022

(329^a-331^a); 30) Revan 2032 (470^a-472^a); 31) Revan 2047 (177^a-181^a); 32) Serez 3880 (58^b-60^a); 33) Süleymaniye 1045 (32^b-36^a); 34) Şehid Ali Paşa 1708 (23^a-23^b); 35) Üçüncü Ahmed 1545 (224^b-228^a), 981 istinsahlı; 36) Üniversite (Arapça) 1499 (17^b-20^b); 37) Üniversite (Arapça) 3691 (45^a-46^b); 38) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 272-278), 1283 istinsahlı; 39) Üniversite (Arapça) 4768 (171^b-174^b).

184. R. fi bayan aḥvāl al-zamā'ir (GAL, nr. 116).

Arapçadaki zamirler hakkındadır.

Başlangıç: الحمد لله الذي تولى السراير ووقف على الضمائر... وبعده فهذه رساله
رتبناها في دفع ما يتعلق بالضمائر من الاوهام

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2802 (41^b-47^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (200^a-204^a); 3) Ayasofya 4794 (113^b-120^a); 4) Ayasofya 4820 (161^b-166^b); 5) Bağdatlı Vehbi 2041 (126^b-133^a); 6) Bayazid 15.912 (26^a-28^b); 7) Bayazid 18.096 (S.142-164); 8) Esad Efendi 3546 (11^b-16^b); 9) Esad Efendi 3634 (63^b-70^b); 10) Fatih 5337 (85^b-89^b); 11) Fatih 5340 (77^b-80^b); 12) Fatih 5366 (64^b-70^a); 13) Halet Efendi 810 (27^a-34^b), 998 istinsahlı; 14) Hasan Hüsnü Paşa 65 (277^b-284^a); 15) Hasan Hüsnü Paşa 121 (204^b-211^a); 16) Hasan Hüsnü Paşa 1230 (43^b-52^a); 17) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (38^a-47^a); 18) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (34^a-37^a); 19) Hüdâî 1866 (19^a-27^a); 20) Kılıç Ali Paşa 1028 (162^a-167^b); 21) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (184^b-193^b); 22) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (149^a-153^a); 23) Lâleli 3646 (162^b-174^a); 24) Murad Molla 1831 (335^b-340^a); 25) Murad Molla 1834 (95^a-99^b); 26) Pertev Paşa 653 (62^b-72^b); 27) Reşid Efendi 1031 (175^b-184^a); 28) Revan 2022 (331^b-337^b); 29) Revan 2032 (472^a-477^b); 30) Serez 3880 (60^b-64^b); 31) Süleymaniye 1045 (36^a-44^b); 32) Üçüncü Ahmed 1545 (301^a-303^a); 33) Üniversite (Arapça) 1499 (27^a-30^b); 34) Üniversite (Arapça) 3691 (47^a-51^a); 35) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 250-265), 1283 istinsahlı; 36) Üniversite (Arapça) 4768 (174^b-182^b); 37) Üniversite (Arapça) 6445 (26^a-32^b).

185. R. fî 'l-tazmîn (GAL, Suppl., nr. 150).

Başlangıç: الحمد لله والصلوة على نبيه و بعد فهذه رساله معموله والتصميم...

Yazmalar: 1) Bağdatlı Vehbi 2041 (133^a-138^a); 2) Esad Efendi 3534 (122^b-129^a); 3) Hacı Beşid Ağa 656 (101^b-103^a), 997 istinsahlı; 4) Hasan Hüsnü Paşa 1230 (6^b-12^b); 5) Kadızâde Mehmed 548 (27^b-28^a); 6) Kılıç Ali Paşa 1024 (220^a-224^a); 7) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (153^a-155^b); 8) Lâleli 3682 (81^a-85^b);

9) Murad Molla 1834 (99^b-102^b); 10) Reisülküttâb 1181 (118^a-120^b); 11) Reşid Efendi 1045 (144^b-148^b); 12) Sâleymaniye 1045 (44^b-50^a).

186. [*Arapçada «geçmiş zaman» hakkında risâle*].

Başlangıç: اعلم ان الماضي...

Yazma: 1) Pertevniyal 893 (65^a-66^b), 204 x 130 (140 x 65) ölçümünde 21 satırlı.

187. *R. fi bayân al-cam^c*

Arapçadaki cemiler hakkındadır.

Başlangıç: اعلم ان الاسم اذا كان على فعل...

Yazmalar: 1) Fatih 5366 (73^a-74^b); 2) Müze 889 (6^b-8^a).

188. *R. fî nisbat al-cam^c (GAL, Suppl., nr. 110).*

Arapçada çoğulların nisbet takısı alamyacakları hakkındadır.

Başlangıç: الحمد لوليه والصلوة على نبيه و بعد فهذه رسالة في نسبة الجمع اعلم ان الجمع لا ينسب اليه...

Yazmalar: 1) Âşir Efendi 459 (110^a-111^b); 2) Âtîf Efendi 2802 (57^b-59^a); 3) Âtîf Efendi 2816 (170^a-171^a); 4) Ayasofya 4794 (42^b-43^a); 5) Bağdatlı Vehbi 2041 (121^a-123^a); 6) Bayazıd 18.096 (S. 553-557); 7) Esad Efendi 3546 (21^a-22^a); 8) Esad Efendi 3551 (99^b-100^b); 9) Esad Efendi 3652 (6^a-7^a); 10) Esad Efendi 3734 (55^b-56^a); 11) Esad Efendi 3792 (101^a-102^a); 12) Fatih 5340 (52^b-53^b); 13) Fatih 5366 (46^b-47^b); 14) Hacı Beşir Ağa 656 (99^b-100^a); 15) Hâlet Efendi 810 (20^a-21^a), 998 istinsahlı; 16) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (53^a-55^a); 17) Hüdâî 1796 (122^b-123^b); 18) Kılıç Ali Paşa 1028 (276^b-277^b); 19) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (85^b86^b); 20) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (146^a-147^a); 21) Lâleli 3645 (146^b-147^b); 22) Lâleli 3653 (170^a-170^b); 23) Lâleli 3682 (32^a-33^a); 24) Murad Molla 1831 (129^b-130^a); 25) Murad Molla 1834 (92^a-93^a); 26) Pertev Paşa 653 (201^b-204^a); 27) Reisülküttâb 1193 (151^a-151^b); 28) Revan 2022 (321^b-322^b); 29) Revan 2032 (230^b-231^b); 30) Serez 3880 (65^a-65^b); 31) Süleymaniye 1045 (50^b-52^a); 32) Üniversite (Arapça) 256 (182^b-183^b); 33) Üniversite (Arapça) 1499 (35^a-36^a); 34) Üniversite (Arapça) 3691 (36^b-37^a).

189. R. fî tahkîk al-tağlib (GAL, Suppl., nr. 114).

Tağlib, iki isim bir arada kullanıldığı zaman birinin ötekine galebesi demektir. Meselâ *Hasan* ve *Husayn*'in ikisine birden *Hasanayn ab* ve *umm*'ün ikisine birden *abavayn* denmesi gibi.

Başlangıç: الحمد لوليه والصلوة على نبيه و بعد فهذه رساله معموله في تحقيق التغليب
اعلم ان التغليب في الكلام...

Yazmalar: 1) Âşir Efendi 430 (26^a-29^b); 2) Âtîf Efendi 2816 (61^a-63^b); 3) Ayasofya 4794 (174^b-179^b); 4) Bağdatlı Vehbi 2041 (162^b-166^b); 5) Bayazid 8046 (137^b-141^b); 6) Esad Efendi 3481 (54^b-58^a); 7) Esad Efendi 3652 (23^b-27^b); 8) Fatih 5337 (79^a-82^a); 9) Hacı Beşir Ağa 666 (186^a-189^a); 10) Hâlet Efendi 810 (21^b-26^b), 998 istinsahlı; 11) Hasan Hüsnü Paşa 121 (88^b-93^a), 979 istinsahlı; 12) Hasan Hüsnü Paşa 1230 (13^b-20^a); 13) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (62^b-69^b); 14) Hüdâî 1796 (202^a-206^b); 15) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (113^b-117^b); 16) Kılıç Ali Paşa 1024 (226^a-230^a); 17) Kılıç Ali Paşa 1028 (272^b-276^b); 18) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (15^b-18^b); 19) Lâleli 3653 (185^a-188^b); 20) Lâleli 3682 (92^b-98^a); 21) Murad Molla 1831 (137^b-141^a); 22) Murad Molla 1834 (116^b-120^a); 23) Pertevniyal 893 (124^a-128^a); 24) Reşid Efendi 1031 (184^b-191^a); 25) Reşid Efendi 1117 (114^a-116^b); 26) Revan 2011 (59^a-63^b); 27) Revan 2022 (248^a-251^a); 28) Revan 2032 (142^a-145^b); 29) Serez 3880 (21^b-25^b); 30) Süleymaniye 1045 (59^a-65^b); 31) Üniversite (Arapça) 1499 (30^b-33^b); 32) Üniversite (Arapça) 3302 (20^a-22^a); 33) Yeni Cami 1181 (356^a-360^a).

190. R. fî tahkîk vaz' kâda va'asâ (GAL, Suppl., nr. 117).

Kâda (*olayazdt*, *az kalsın oluyordu*) ile *asâ* (*belki*, *umulur ki*) kelimeleri hakkındadır.

Başlangıç: الحمد لوليه والصلوة على نبيه فهذه رساله في تحقيق وضع كاد و توضيح
طريق استعماله...

Yazmalar: 1) Amcazâde Hüseyin Paşa 450 (85^b-90^a); 2) Âtîf Efendi 2816 (152^b-155^a); 3) Ayasofya 4794 (107^a-110^b); 4) Ayasofya 4797 (77^a-81^a); 5) Ayasofya 4820 (167^a-170^a); 6) Bağdatlı Vehbi 2041 (196^b-201^a); 7) Bayazid 15.912 (18^b-23^a); 8) Esad Efendi 3481 (61^b-65^a); 9) Esad Efendi 3551 (105^b-109^b); 10) Esad Efendi 3587 (145^b-149^b); 11) Esad Efendi 3618 (100^a-103^a); 12) Esad Efendi 3652 (41^b-44^a); 13) Fatih 5403 (36^a-40^b); 14) Hacı Mahmud Efendi 1406 (89^b-100^a); 15) Hacı Mahmud Efendi 5689 (59^a-62^b); 16) Hâlet

Efendi Eki 239 (161^b-167^b); 17) Hasan Hüsni Paşa 65 (207^b-212^a); 18) Hasan Hüsni Paşa 121 (233^b-237^b); 19) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (21^a-23^b); 20) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 656 (83^b-85^b); 21) Kılıç Ali Paşa 1024 (216^b-220^a); 22) Kılıç Ali Paşa 1028 (105^b-110^a), 986 istinsahlı; 23) Köprülü Mehmed Paşa 1014 (156^b-162^b); 24) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (170^a-172^b); 25) Lâleli 3698 (72^b-77^a); 26) Lâleli 3710 (75^b-79^b); 27) Murad Molla 1831 (355^b-358^b); 28) Murad Molla 1834 (139^a-142^a); 29) Pertevniyal 893 (101^b-105^a); 30) Revan 2022 (325^a-328^b); 31) Revan 2032 (336^b-340^a); 32) Revan 2037 (66^b-69^b), 1014 istinsahlı; 33) Süleymaniye 1045 (85^b-91^b); 34) Üçüncü Ahmed 1545 (131^b-136^b), 976 istinsahlı; 35) Üniversite (Arapça) 1589 (195^b-203^b), Zahriyedeki kayda göre müellif yazısı; 36) Üniversite (Arapça) 3136 (190^a-193^b); 37) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 151-160, 1283 istinsahlı; 38) Üniversite (Arapça) 4222 (125^b-129^a); 39) Üniversite (Arapça) 4768 (100^a-103^b), 1079 istinsahlı; 40) Veliyeddin Efendi 3235 (69^b-72^b).

191. R. fi tahkik al-tavassu^c (GAL, nr. 113)

Tavassu', ikinci şahıs zamiri yerine üçüncü şahıs zamirinin kullanılmasıdır.

Başlangıç: اعلم ان التوسع شائع في لغت العرب...

Basma: *Rasā'il* İstanbul, 1316, s. 201-207.

Yazmalar: 1) Ayasofya 4794 (111^a-113^b); 2) Ayasofya 4820 (159^a-161^b); 3) Bağdatlı Vehbi 2041 (138^a-141^b); 4) Bağdatlı Vehbi 2141 (14^b-17^a); 5) Bayazid 8046 (46^a-49^b); 6) Bayazid 18.096 (S. 210-221); 7) Esad Efendi 3634 (60^b-63^b); 8) Esad Efendi 3652 (95^a-98^a); 9) Fatih 5337 (76^a-77^b); 10) Hacı Beşir Ağa 656 (92^b-93^b); 11) Hasan Hüsni Paşa 65 (267^b-271^a); 12) Hasan Hüsni Paşa 1230 (58^a-62^a); 13) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (7^b-9^a); 14) Hüdâî 1866 (43^a-48^a); 15) İsmihan Sultan 428 (30^a-33^a); 16) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 656 (78^b-80^b); 17) Kılıç Ali Paşa 1028 (176^b-178^b); 18) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (155^b-157^b); 19) Lâleli 3645 (120^a-125^b); 20) Lâleli 3646 (28^a-31^a), başı eksik; 21) Lâleli 3682 (180^a-184^a); 22) Murad Molla 1834 (102^b-104^b); 23) Pertevniyal 893 (5^a-7^a); 24) Pertev Paşa 653 (92^b-96^a); 25) Reisülküttâb 1182 (116^b-117^b); 26) Reşid Efendi 1052 (60^b-65^a); 27) Revan 2022 (265^b-268^b); 28) Revan 2032 (233^a-235^a); 29) Revan 2032 (467^b-469^b); 30) Revan 2047 (187^b-192^a); 31) Serez 3880 (29^a-31^b); 32) Üniversite (Arapça) 1499 (33^b-35^a); 33) Üniversite (Arapça) 1575 (8^a-9^b), Sonu eksik; 34) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 311-318), 1283 istinsahlı; 35) Üniversite (Arapça) 4222 (326^a-329^b); 36) Üniversite (Arapça) 4768 (138^b-141^b); 37) Üniversite (Arapça) 6445 (18^b-22^a).

192. R. fi 'l-tavassu'at al-musta'mala fi lisān al-'arab (GAL, Suppl., nr. 113).

Arapçadaki *tavassu'* lar hakkında Kemalpaşa-oğlu'nun ikinci risâlesidir.

Başlangıç: اعلم ان في لسان العرب توسعات نبروا عليها اصحاب الادب...

Yazmalar: 1) Âtîf Efendi 2802 (73^a-77^a); 2) Âtîf Efendi 2816 (181^b-184^a); 3) Esad Efendi 3336 (114^a-116^b); 4) Esad Efendi 3481 (58^b-61^b); 5) Hacı Mahmud Efendi 1406 (1^b-11^a); 6) Hâlet Efendi 810 (250^b-255^b); 7) Hasan Hüsnü Paşa 121 (211^a-215^b); 8) Hekimoğlu Ali Paşa 936 (47^a-53^a); 9) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (5^a-7^b); 10) Kılıç Ali Paşa 1028 (297^b-301^b); 11) Lâleli 2433 (45^a-48^a); 12) Lâleli 3645 (93^b-98^b); 13) Lâleli 3691 (41^b), Sonu eksik; 14) Murad Molla 1831 (123^b-128^b); 15) Pertevniyal 893 (43^b-47^a); 16) Reşid Efendi 985 (157^b-159^a); 17) Reşid Efendi 1052 (57^b-60^a); 18) Revan 2011 (183^b-187^b); 19) Revan 2022 (261^b-265^b); 20) Üniversite (Arapça) 256 (153^b-157^b); 21) Üniversite (Arapça) 1459 (96^a-98^a); 22) Üniversite (Arapça) 1575 (17^b-21^b); 23) Üniversite (Arapça) 1579 (98^b-103^a); 24) Üniversite (Arapça) 3691 (26^b-29^a); 25) Üniversite (Arapça) 3813 (S. 226-236), 1283 istinsahlı; 26) Üniversite Arapça) 6445 (2^b-10^a).

193. R. fi tafsil mā kıla fi amr al-tafzil (GAL, Suppl., nr. 118).

Arap gramerindeki tafdil sîgası hakkında.

Başlangıç: اعلم ان الافعال اذا كان للتفضيل ثلثة...

Yazma: 1) Pertevniyal 893 (107^a-110^b), 204 x 130 (150 x 75) ölçümünde 21 satırlı.

194. al-Tanbîh 'alā ġalat al-hāmîl va'l-nabîh (GAL, Suppl., nr. 106).

Arapçada yanlış söylenen kelimeler hakkındadır. Nushaların çoğunda ... *ġalat al-cāhil* diye geçmekte ise de doğrusu *ġalat al-hāmîl'* dir. *ġalatāt al-'avām* risâlesi diye de anılmıştır.

Başlangıç: الحمد لله الذى جعلنا فى زمرة من علم...

Yazmalar: Amcazâde Hüseyin Paşa 454 (170^a-174^b); 2) Âtîf Efendi 2802 (99^a-107^b); 3) Bağdatlı Vehbi 404 (180^b-196^a); 4) Bağdatlı Vehbi 2084

(86^b-94^b), 1214 istinsahlı; 5) Çelebi Abdullah 398 (144^b-155^b); 6) Esad Efendi 1710 (132^b-135^b); 7) Esad Efendi 3568 (1^b-9^b); 8) Esad Efendi 3597 (67^a-73^b), 1092 istinsahlı; 9) Esad Efendi 3617 (25^b-32^a); 10) Esad Efendi 3656 (25^b-54^b); 11) Esad Efendi 3720 (146^a-152^b); 12) Esad Efendi 3792 (124^b-136^a), 985 istinsahlı; 13) Fatih 3757 (54^b-74^a); 14) Fatih 4526 (5^b-18^b); 15) Fatih 5340 (32^b-38^b); 16) Fazıl Ahmed Paşa 329 (174^b-178^a); 17) Hacı Beşir Ağa 656 (27^b-32^b); 18) Hacı Beşir Ağa 676 (209^b-217^b); 19) Hacı Mahmud Efendi 6027 (16^b-29^a); 20) Hacı Mahmud Efendi 6505 (136^b-148^b); 21) Hâlet Efendi 317 (56^b-69^a); 22) Hâlet Efendi 810 (138^b-147^a); 23) Hasan Hüsnü Paşa 121 (74^b-83^a); 24) Hasan Hüsnü Paşa 1454 (20^b-27^a); 25) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (143^b-148^a); 26) İbrahim Efendi 859 (3^b-16^b); 27) İbrahim Efendi 860 (42^b-47^b); 28) Kadızâde Mehmed 548 (13^b-18^b); 29) Kadızâde Mehmed 563 (44^b-59^b), Ramazan 1004 istinsahlı; 30) Kasideczâde Süleyman Sırrı 656 (104^b-113^b), 29 Cemaziyelevvel 1234 istinsahlı; 31) Kasideczâde Süleyman Sırrı 677 (270^b-279^b); 32) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (70^b-75^a); 33) Lala İsmail 697 (64^b-68^b); 34) Lala İsmail 708 (160^b-168^a), Recep 1047 istinsahlı; 35) Lâleli 1355 (70^b-78^b), 1151 istinsahlı; 36) Lâleli 3573 (1^b-29^b); 37) Pertev Paşa 621 (67^b-72^b); 38) Pertev Paşa 649 (67^b-76^b); 39) Reisülküttâb 1193 (124^b-128^b); 40) Reşid Efendi 281 (61^b-74^b), 1003 istinsahlı; 41) Reşid Efendi 1029 (1^b-9^a); 42) Reşid Efendi 1049 (1^b-16^a); 43) Reşid Efendi 1053 (43^b-54^b); 44) Revan 2032 (176^b-184^b); 45) Revan 2037 (58^b-66^a), 1013 istinsahlı; 46) Serez 3879 (30^b-45^a); 47) Şehid Ali Paşa 2725 (54^a-60^b); 48) Şehid Ali Paşa 2768 (44^b-53^a); 49) Şehid Ali Paşa 2811 (59^b-71^b); 50) Şehid Ali Paşa 2834 (193^b-204^b), 1094 istinsahlı; 51) Tirnovalı 1855 (33^b-40^b), 1028 istinsahlı; 52) Tirnovalı 1866 (138^b-145^b), 6 Safer 1155 istinsahlı; 53) Üniversite (Arapça) 1496 (124^a-139^a), 1123 istinsahlı; 54) Üniversite (Arapça) 1498 (60^b-71^a); 55) Üniversite (Arapça) 6404 (131^b-138^a); 56) Üniversite (Arapça) 6445 (40^b-47^b).

195. R. fi tahkik al-mu'annaş al-samā'iyā, (GAI, Suppl., nr. 148; ŞM I, 114).

Başlangıçlar başka başkadır. Çoğunda şöyledir:

نحن نذكرنا المؤنث السماعية...

Yazmalar: 1) Âşir Efendi 1158 (107^b-108^a); 2) Dârülmesnevi 555 (59^a-59^b); 3) Esad Efendi 3646 (166^b-167^a); 4) Esad Efendi 3792 (107^b-109^b); 5) Fatih 5340 (44^b-45^b); 6) Hâlet Efendi 828 (58^a-59^a); 7) Hasan Hüsnü Paşa 65 (203^b-204^b), 8) Hasan Hüsnü Paşa 121 (71^b-72^b); 9) Lala İsmail 671 (300^b-301^b); 10) Üniversite (Arapça) 1637 (271^b-272^b), 1154 istinsahlı; 11) Üniversite

(Arapça) 3302 (19^b-20^a); 12) Üniversite (Arapça) 4222 (334^a-335^a); 13) Üniversite (Farsça) 1050 (21^b-23^a).

196. R. fi tazkîr al-kavm va ta'nîsihi (ŞM, I, 116).

Kavm kelimesinin müzekker ve müennes olarak kullanılış yerleri hakkında.

Başlangıç: قال العلامة الجوهرى فى صحاح القوم بذكر ويؤنث...

Yazma: 1) Fatih 5340 (119^b-120^a), 205 x 155 (135 x 80) ölçümünde 22 satırlı.

197. R. fi hitâb al-vâhid hitâb al-işnayn (GAL, Suppl., nr. 146).

Arapçada bazen tekile tesniye ve iki kişiye çoğul sîgasıyla hitâb olunmasına dair.

Başlangıç: اعلم انهم خاطبوا الواحد خطاب الاثنين...

Yazmalar: 1) Âtuf Efendi 2816 (65^a-65^b); 2) Bayazıd 2046 (84^b-85^b); 3) Bayazıd 18.096 (S. 344-247); 4) Kasidecizâde Süleyman Sırrı 656 (80^b-81^b); 5) Murad Molla 1831 (151^a-152^a), 6) Pertev Paşa 653 (134^a-135^b).

198. R. fi anna harf al-vāv lā yufidu siva'l-iştirāk.

Arapçaki vāv edâtı hakkında.

Başlangıç: الحمد لوليه والصلاة والسلام على نبيه اما بعد فنقول قد اشتهر فيما بينهم ان حرف الواو...

Yazmalar: 1) Esad Efendi 246 (63^b-64^a); 2) Üçüncü Ahmed 1545 (224^a), 997 istinsahlı; 3) Yeni Cami 1180 (113^b-114^b).

199. [İzâfetler hakkında risâle].

Başlangıç: اعلم ان الاشرط فى الاضافة بمنز كون المضاف اليه ...

Yazma: 1) Hâlet Efendi 810 (85^b-86^a), 998 istinsahlı; 203 x 135 (150 x 80) ölçümünde 21 satırlı.

200. Şarh al-Vaz'iyat al-^cAzudiya

Azud al-Din al-İci (ölm. 756/1355) 'nin *al-R. al-vaz'iyat al-^cAzudiya* (GAL, II, 208, *Suppl. II*, 288) 'sinin şerhi.

Başlangıç: الحمد نونه والصلوة على نبيه قال المص رحمه الله عليه بعد التسمية هذه
فأئدة المشار إليه بهذه العبارات الذهبية ...

Yazma: 1) Üniversite (Arapça) 4768 (111^a-121^b), 1080 istinsahlı; 200 x 135 (135 x 70) ölçümünde 21 satırlı.

201. Hāşiya 'alā avval Şarh al-Kafiya.

İbn al-Hācib (ölm. 646 h.) 'in *al-Kāfiya* adlı eserine Cami (ölm. 897 h.) 'nin yaptığı hāşiyenin başlangıcına tâlikattır.

Başlangıç: قوله والصلوة على الرأفة نظير الرحمة ولاستغفار والدعاء...

Yazmalar: 1) Bayazıd 11.918 (1^b-27^b), sonu eksik; 2) Esad Efendi 3441 (268^a-269^b); 3) Nuruosmaniye 4909 (49^a-51^a), Safer 1007 istinsahlı.

202. R. fī kavā'id al-Furs (GAL, *Suppl.*, nr. 108).

Farsçanın kaideleri hakkında.

Başlangıç: الحمد لله الذى منعمى من تواتر نعمه تدوين فواعد الفرس...

Yazmalar: 1) Âşir Efendi 430 (72^b-83^b), 20 Zilhicce 1068 istinsahlı; 2) Esad Efendi 1755 (23^b-36^b); 3) Esad Efendi 2854, 19 yaprak, 1124 istinsahlı; 4) Esad Efendi 2855 (1^b-19^b), 1163 istinsahlı; 5) Hafid Efendi 297 (12^b-29^a), 1108 istinsahlı; 6) Lâleli 1725 (1^b-19^b); 7) Reisülküttâb -090 (199^b-219^b); 8) Üniversite (Arapça) 1528 (133^b-148^b).

203. R. fī mazi yat al-lisan al-Fārisi 'alā sa'ir al-alsina ma ḫalā 'al-^cArabiya (GAL, nr. 108).

Farsçanın Arapçadan başka dillere üstünlüğü hakkında.

Başlangıç: الحمد لله الذى على ما انعم علينا بتعليم الالسنه وتفهم حقاها والهمنا
غرايب اسرار اللغات...

Basmalar: *Rasā'il*, İstanbul, 1316, s. 210-216; Tahran, 1332 hş. izah ve notlarla).

Yazmalar: 1) Âşir Efendi 459 (39^b-42^a); 2) Âtîf Efendi 2816 (246^a-247^b); 3) Ayasofya 4794 (122^a-125^a); 4) Bağdatlı Vehbi 2041 (201^b-204^b); 5) Bayazıd 8046 (85^b-88^b); 6) Bayazıd 18.096 (S. 348-358); 7) Esad Efendi 1694 (82^b-85^b); 8) Esad Efendi 3587 (149^b-152^a); 9) Esad Efendi 3634 (75^b-78^b); 10) Esad Efendi 3646 (173^b-175^a); 11) Esad Efendi 3652 (3^b-5^b); 12) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (3^a-5^a); 13) Hüdâî 1813 (35^b-40^b); 14) İbrahim Efendi 190 (19^b-22^a); 15) Köprülü Mehmed Paşa 1580 (172^b-174^b); 16) Lala İsmail 732 (155^b-159^a), 17) Murad Molla 1830 (103^b-105^a); 18) Murad Molla 1831 (352^b-354^b); 19) Murad Molla 1834 (142^a-144^a); 20) Pertevniyal 893 (143^b-145^b); 21) Pertev Paşa 653 (135^b-139^a); 22) Râgıb Paşa 1460 (170^b-171^a); 23) Reisülküttâb 1171 (131^a-133^b); 24) Reşid Efendi 1031 (147^b-151^b); 25) Revan 2022 (318^a-320^b); 26) Revan 2047 (172^b-176^b); 27) Üçüncü Ahmed 1545 (106^a-109^b), 976 istinsahlı; 28) Üniversite (Arapça) 3477 (4^b-6^a); 29) Üniversite (Arapça) 4768 (84^a-86^a), 1079 istinsahlı; 30) Üniversite (Arapça) 4768 (227^a-229^b); 31) Üniversite (Arapça) 6409 (254^b-258^a); 32) Üniversite (Türkçe) 3768 (1^b-5^b), 1007 istinsahlı; 33) Veliyeddin Efendi 3271 (252^b-257^a).

204. R. al-as'ila va'l-acviba.

Başlangıç: الحمد لله على ما انعم و علمنا ما لم نعلم...

Yazma: 1) Veliyeddin Efendi 3235 (57^b-67^a), 1102 istinsahlı.

205. Rāhat al-arvāh fī daf' al-āhat al-aşbāh (GAL, Suppl., nr. 102).

Tâun ve vebânın dualarla giderilmesi hakkında risâle.

Başlangıç: اللهم يا دافع البلاء...

Yazmalar: 1) Ali Emîrî Efendi (Arapça) 2822 (1^b-6^a); 2) Âşir Efendi 441 (14^a-16^b); 3) Âşir Efendi 442 (136^b-141^a); 4) Âtîf Efendi 2802 (145^b-149^a); 5) Âtîf Efendi 2816 (137^a-139^b); 6) Âtîf Efendi 2827 (113^b-118^a); 7) Bağdatlı Vehbi 25 (1^b-4^b); 8) Bağdatlı Vehbi 2105 (8^b-13^a), 8 Ramazan 1172 istinsahlı; 9) Bağdatlı Vehbi 2114 (1^b-5^a), 968 istinsahlı; 10) Esad Efendi 3567 (62^a-66^b); 11) Esad Efendi 3597 (63^b-66^b); 12) Esad Efendi 3646 (127^b-129^b); 13) Esad Efendi 3661 (1^b-5^b); 14) Fatih 5403 (27^b-31^a); 15) Hacı Beşir Ağa 676 (227^b-231^a); 16) Hacı Mahmud Efendi 437, 6 yaprak; 17) Hacı Selim Ağa 977 (113^b-115^a); 18) Hacı Selim Ağa 1049 (73^b-76^b), 974 istinsahlı; 19) Hâlet Efendi 810 (188^a-191^a); 20) Hâlet Efendi 826 (1^b-5^b); 21) Hasan Hüsnü Paşa 65 (151^a-155^a); 22) Hasan Hüsnü Paşa 654 (159^b-164^b); 23) Hekimoğlu Ali Paşa 937 (129^a-131^b); 24) İbra-

him Efendi 860 (52^b-55^a); 25) İzmirli İsmail Hakkı 3672 (146^b-149^a); 26) Ke-
mankeş Abdülkadir Emîr Hoca 54 (26^b-35^a); 27) Kılıç Ali Paşa 1928 (81^b-85^a),
986 istinsahlı; 28) Lâleli 3682 (184^b-188^b); 29) Lâleli 3720 (104^a-108^b); 30) Râgıb
Paşa 1460 (174^b-176^a); 31) Reisülküttâb 944 (143^b-144^b); 32) Reşid Efendi 1005
(1^b-3^a); 33) Reşid Efendi 1017 (233^b-236^a); 34) Reşid Efendi 1049 (113^b-119^a);
35) Reşid Efendi 1068 (2^b-3^b); 36) Süleymaniye 708 (92^a-93^a); 37) Şehid Ali Paşa
2766 (93^a-96^b); 38) Şehid Ali Paşa 2795 (13^b-16^a); 39) Şehid Ali Paşa 2799
(112^b-114^a); 40) Üniversite (Arapça) 1510 (129^a-133^a), 1076 istinsahlı; 41) Üni-
versite (Arapça) 4768 (86^b-91^a), 1079 istinsahlı; 42) Üniversite (Arapça) 4897,
5 yaprak.

206. [*Serâp hakkında risâle*].

Başlangıç: ... الا ان دنياك مثل الوديعه جميع امانيك فيها حديقه فلا تقدر...

Yazmalar: 1) Âşir Efendi 459 (57^a); 2) Âtîf Efendi 2816 (197^b); 3)
Ayasofya 4794 (130^a-130^b); 4) Bayazıd 8046 (80^a-80^b); 5) Bayazıd 18.096 (S. 330-
332); 6) Esad Efendi 3646 (177^b); 7) Hasan Hüsnü Paşa 65 (301^a-301^b); 8)
Kasidecizâde Süleyman Sırrı 656 (85^b-86^a); 9) Kılıç Ali Paşa 1028 (272^a-272^b);
10) Pertev Paşa 653 (129^b-130^a); 11) Üniversite (Arapça) 4222 (336^b-337^a).

207. *R. fî 'l-nazir fi l-mir'at.*

Başlangıç: الحمد لوليه والصدقه على نبيه وعلى آله واتحاه ومد الناظر في المراه
رما كان متوجها الصورة المرسمه فيها...

Yazma: 1) Üniversite (Arapça) 4768 (72^b-73^a), 1079 istinsahlı; 200 x
135 (115 x 70) ölçümünde 20 satırlı.

208. [*İbn Sînâ'nın al-Şayh Abu Sa'îd b. Abi 'l-Hayr'a cevabının
şerhi*].

Başlangıç: الحمد لوليه والصلواة على نبيه اما بعد فقد كتب الشيخ ابوسعيد بن ابى الخير
قدس سره الى الشيخ ابى على...

Yazma: 1) Bağdatlı Vehbi 2041 (363^b-365^b); 2) Revan 2022 (100^b-101^b),
1010 istinsahlı; 3) Revan 2032 (485^a-486^b).

209. R. fî tahkîk lafz calab,

Çalap kelimesi hakkında.

Başlangıç: الحمد لله الذى علم الانسان ما لم يعلم والصلوة على محمد سيد العرب
والعجم... اعلم ان لفظ جلب بالتحريك اسم من اسماء الرحمن في لغة التركمان...

Yazmalar: 1) Ali Emîrî Efendi (Arapça) 4388 (54^a); 2) Amcazâde Hüseyin Paşa 241 (91^b-92^a); 3) Çelebi Abdullah 273 (144^a-144^b); 4) Esad Efendi 846 (182^a); 5) Esad Efendi 3739 (189^b); 6) Esad Efendi 3772 (199^a); 7) Esad Efendi 3792 (114^a); 8) Tirnovalı 1855 (26^b).